

AKADEMIN FÖR HÄLSA OCH ARBETSLIV
Avdelningen för hälso- och vårdvetenskap

”Vi måste göra det tillsammans”

En processutvärdering av det brottsförebyggande samverkansarbetet i
Stockholms län

Erika Hoff och Cassandra Sten Åsenius

2019

Examensarbete, Grundnivå (kandidatexamen), 15 hp
Kriminologi
Kandidatprogram i utredningskriminologi
Examensarbete för kandidatexamen i kriminologi

Handledare: Ulrika Rickfors
Examinator: Maja Lilja

Abstract

“We have to do it together”

A process evaluation of the work with crime prevention in Stockholm county

This article is based on an evaluation of the crime prevention work that is being done in partnership between municipalities and the local police in Stockholm county. The purpose was to provide an overview of the work and point out focus areas for further development. The evaluation is based on quantitative content analysis of official documents written for the local crime prevention work and interviews with the local police and the crime prevention coordinators at the municipalities.

One of the most prominent results was that analysing the causes of crime and establishing measurable goals for the effect of crime prevention is found difficult. The municipalities in the form of political self-governing agencies were also found difficult to collaborate with. Decisions, which are made at the top levels, take a very long time since it's a very bureaucratic organisation. However, effective communications within the organisations helped spread knowledge, which strengthened the work. The conclusion was made from the prominent results that these factors all had the ability to affect the works legitimacy.

Keywords: evaluation, crime prevention, partnership¹, municipalities, police

---

¹ There is no direct translation of the swedish word 'samverkan' which is a term used to describe the work in partnerships between different organisations, therefor the word partnership is used.

Sammanfattning

Studien har genom formativ processutvärdering studerat det brottsförebyggande arbetet i samverkan mellan lokalpolisområden och kommuner i Stockholms län. Syftet har varit att belysa utvecklingsområden för arbetet. Utvärderingen har tagit utgångspunkt i en innehållsanalys av samverkans-överenskommelse och medborgarlöften samt intervjuer med poliser och kommunala brottsförebyggande samordnare.

I resultatet framkommer att det finns en svårighet med orsaksanalys och effektuppföljning vilket resulterar i att de åtgärder som väljs ofta är generella och sällan riktas specifikt mot orsaken till problemet. Kommunen i form av en självstyrande politisk organisation upplevdes också svår att samverka med, då beslutsvägarna är långa och personerna som ingår i samverkan sällan har mandat. Effektiv intern kommunikation underlättade för spridningen av arbetet inom organisationen och stärkte då arbetet i sin helhet. En gemensam nämnare gällande dessa huvudsakliga resultat är att de är faktorer som kan påverka arbetets legitimitet.

Nyckelord: utvärdering, brottsförebyggande, samverkan, kommun, polis

Förord

Detta arbete har genomförts gemensamt av författarna och därför ansvarar vi båda för hela arbetet. Först och främst vill vi rikta ett tack till de brottsförebyggande samordnarna på Stockholms länsstyrelse, Erik och Miche, som gett av sin tid och kommit med goda råd. Vi vill också tacka intervjupersonerna som bidragit med ovärderlig kunskap.

Ett särskilt tack skickas också till vår konstruktiva handledare Ulrika Rickfors.

Det största tacket går till våra partners för stödet och tålamodet med att allt annat fått komma i andra hand de senaste veckorna.

Tack!

/Erika Hoff och Cassandra Sten Åsenius

Innehållsförteckning

1. Inledning, syfte och frågeställningar	1
1.1 Inledning	1
1.2 Syfte	2
1.3 Frågeställningar.....	2
1.4 Förklaring av begrepp	3
1.5 Disposition	5
2. Tidigare forskning	6
2.1 Litteratursökning.....	6
2.2 Utvärderingar av samverkansöverenskommelser och medborgarlöften.....	7
2.3 Community policing och problemorienterat polisarbete	9
3. Teori	10
3.1 Samverkansteori.....	10
4. Metod	11
4.1 Formativ processutvärdering	12
4.1.1 Programteori	12
4.1.2 Handbok - Samverkan i lokalt brottsförebyggande arbete	12
4.2 Kvantitativ innehållsanalys, medborgarlöften och samverkansöverenskommelser	14
4.3 Semistrukturerade intervjuer.....	16
4.4 Kvalitativ innehållsanalys.....	19
4.5 Urval	20
4.5.1 Kvantitativ innehållsanalys.....	20
4.5.2 Semistrukturerade intervjuer med kvalitativ innehållsanalys.....	21
4.6 Forskningsetiska beaktanden	22
4.7 Validitet och reliabilitet	23
4.7.1 Kvantitativ innehållsanalys.....	23
4.7.2 Semistrukturerade intervjuer med kvalitativ innehållsanalys.....	24
4.8 Generaliserbarhet	25
5. Resultat och analys	26
5.1 Kvantitativ innehållsanalys.....	26
5.2 Semistrukturerade intervjuer med kvalitativ innehållsanalys	29
5.2.1 Organisation.....	29
5.2.2 Arbetsmetoder.....	34
5.2.3 Personliga, strukturella och professionella förutsättningar.....	36
5.3 Sammanställning av gemensamma resultat	38

6. Diskussion	40
6.1 Resultat	40
6.2 Samverkansteori.....	42
6.3 Metod	43
6.4 Vidare forskning	44
7. Referenser	46
8. Bilagor	50

1. Inledning, syfte och frågeställningar

1.1 Inledning

Lika länge som människor har begått kriminella handlingar har också människor försökt skydda sig från att utsättas för dessa handlingar (Lab, 2016, s. 28). Att förebygga brott är således inget nytt koncept, men vem som bär ansvaret har mer och mer förskjutits till statliga organisationer. Den svenska regeringen antog 1996 det brottsförebyggande programmet "Allas vårt ansvar" där man ville uppmuntra det medborgerliga civila engagemanget (jmf Gundhus, 2016, s. 214: Justitiedepartementet, 1996). Sedan dess har frågan om det lokala brottsförebyggande arbetet fortsatt vara ett aktuellt ämne.

2008 tog rikspolisstyrelsen initiativ till den nationella handlingsplanen "Samverkan polis och kommun – för en lokalt förankrad polisverksamhet i hela landet" (Rikspolisstyrelsen, 2008). I samband med detta infördes *samverkansöverenskommelser*, vilka skulle utgöra en grund för polisens och kommunernas gemensamma brottsförebyggande arbete (Brottsförebyggande rådet (Brå), Polismyndigheten & Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), 2016, s. 9). Syftet var att bidra till ett mer effektivt och strukturerat brottsförebyggande arbete samt skapa en gemensam syn på brotts- och otrygghetsproblemen.

Den svenska polisen genomgick en omfattande omorganisation under 2015, vilket medförde satsningar mot en mer lokalt förankrad polisverksamhet med utgångspunkt i den lokala problembilden (Regeringskansliet, 2013, s. 694). Omorganisationen skulle leda till att integrera den kunskap och det engagemang som finns bland medarbetare, medborgare, kommuner och andra aktörer i lokalsamhället i det lokala brottsförebyggande och trygghetskapande arbetet. Därför upprättades *medborgarlöften* som en del av polisorganisationens styrmodell och verksamhetsplanering. Medborgarlöften är en vidareutveckling av samverkansöverenskommelser och ska riktas direkt till medborgarna (Polismyndigheten, 2016, s. 4).

Arbetet med samverkansöverenskommelser och medborgarlöften är tämligen omfattande och implementering av nya metoder tar lång tid. Det är därför viktigt med uppföljning och utvärdering för att säkerställa att arbetet vidareutvecklas och implementeras på bästa sätt. Tidigare utvärderingar och uppföljningar av denna verksamhet har även kunnat visa på en del brister (jmf Brå, 2018; Strandell, 2018). Den senaste utvärdering som gjorts har framför allt tagit utgångspunkt i det polisiära perspektivet (Brå, 2018). Att belysa både kommunen och

polisens del i samverkansarbetet anses viktigt då organisationerna ser väldigt olika ut. Vi vill därför genomföra en utvärdering som undersöker samverkan mellan kommun och polis med utgångspunkt i båda organisationerna.

Denna studie utvärderar det brottsförebyggande samverkansarbetet med utgångspunkt i Stockholms läns kommuner med tillhörande lokalpolisområden. Arbetet består i att dels studera innehållet i förtecknade samverkansöverenskommelse och medborgarlöften samt att genomföra ett antal intervjuer med nyckelpersoner från kommuner och lokalpolisområden. Studien antar formen av en formativ processutvärdering och studerar vad som explicit tas upp i dokumenten och de arbetsprocesser som lett fram till dokumenten. Studien genomförs i samråd med Stockholms länsstyrelse som har i uppgift att stödja den regionala samordningen av det brottsförebyggande arbetet (Länsstyrelsen, u.å). Idén att genomföra denna utvärdering väcktes i samtal med de brottsförebyggande samordnarna på Stockholms länsstyrelse. De agerar även rådgivare under arbetet och bistår med förmedling av kontakter inför intervjuerna, men är inte involverade i arbetet i övrigt.

1.2 Syfte

Syftet med utvärderingen är att skapa en bild över det brottsförebyggande samverkansarbetet som bedrivs i Stockholms läns kommuner och tillhörande lokalpolisområden. Förhoppningen är att studiens resultat ska bidra med kunskap om hur den initiala processen i det brottsförebyggande arbetet ser ut i dagsläget samt hur det kan vidareutvecklas i framtiden.

1.3 Frågeställningar

- Vilka problem, förebyggande åtgärder samt arbetsmetoder lyfts i samverkansöverenskommelserna och medborgarlöftena?
- Hur beskriver kommunpolis och kommunernas brottsförebyggande samordnare det lokala brottsförebyggande samverkansarbetet?
- Hur förhåller sig det som framkommer genom dokumentgranskning och intervjuer gällande arbetssätt och organisation till evidens om kunskapsbaserat samverkansarbete?

1.4 Förklaring av begrepp

Samverkan

Enligt Danermark (2004, s. 17) finns ingen entydig definition av samverkan, men den innebörd han tillskriver samverkan är att det är minst två personer som interagerar om någonting i ett specifikt syfte. Vidare skriver han att det som skiljer ut samverkan från samarbete är att den sker i en organisatorisk kontext, alltså exempelvis mellan två myndigheter. Denna definition av samverkan är den som kommer användas i denna utvärdering.

Samverkansöverenskommelse

En förtecknad samverkansöverenskommelse är ett dokument som beskriver de problem som kommun och lokalpolisområde beslutat att samverka kring (Brå, Polisen & SKL, 2016, s. 10). Syftet med överenskommelserna är att skapa struktur och systematik i samverkan för att effektivisera det brottsförebyggande arbetet (Brå, polismyndigheten & SKL, 2016, s.10; Brå, 2013, s. 23).

Medborgarlöften

Polis och kommun förtecknar medborgarlöften gentemot medborgarna där de förklarar hur de tillsammans avser bedriva det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Medborgarlöftena är en vidareutveckling och inkluderad del av den samverkansprocess som samverkansöverenskommelser bygger på, men riktar sig direkt till medborgarna (Brå, Polisen & SKL, 2016, s. 74, 75). Metoden bygger främst på momenten kommunikation, medarbetarsamt medborgardialoger i syfte att komma närmare medborgarna och bredda den lokala lägesbilden.

Lokalpolisområde (LPO)

Polismyndigheten består av 7 regioner, 27 polisområden och 95 lokalpolisområden. Lokalpolisområdena beskrivs som polisens nav (Polismyndigheten, 2018, s. 3). Polisverksamheten ska enligt grundprincipen bedrivas i lokalpolisområdena, nära medborgarna, om inte särskilda skäl talar mot det. Polisen arbetar för att det lokala polisarbetet ska stärkas, genom att såväl resurser som mandat att fatta beslut finns lokalt. Dock styrs polisens arbete nationellt av riksdagen och beslutas genom lagar och förordningar (Polismyndigheten, 2019).

Kommunpolis

Polismyndigheten (2015, s. 1) skriver att det för varje kommun ska finnas en polisiär funktion som driver samverkan med kommunen och övriga lokalsamhället. En kommunpolis huvudsakliga uppdrag är att driva det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet för polismyndigheten i samverkan med kommunen och övriga samhället. Kommunpoliser är även delaktiga i framtagandet av samverkansöverenskommelser och medborgarlöften och skapar förutsättningar för lokal polis att arbeta närmare medborgarna.

Kommun

I Sverige finns totalt 290 kommuner. (SKL, 2019a). Kommunerna ansvarar för stora delar av samhällsservicen och drivs av politiker som valts direkt av medborgarna. Sveriges kommuner går under självstyre, vilket innebär att kommunerna har rätt att fatta självständiga beslut (SKL, 2019b). Kommunerna måste dock följa de ramar för verksamheten som beslutats av regering och riksdag. Kommunerna är i nuläget inte skyldiga att jobba med brottsförebyggande frågor.

Brottsförebyggande samordnare

Det är inte givet att alla kommuner har brottsförebyggande samordnare då kommunerna inte är lagstadgade att arbeta med de brottsförebyggande frågorna. Dock har alla kommuner enligt Michael Frejd (samordnare brottsförebyggande arbete på Stockholms länsstyrelse) någon som ansvarar för de brottsförebyggande frågorna, men dessa personer benämns olika i olika kommuner (personlig kommunikation, 22 februari 2019). För tydlighetens skull kommer denna studie att använda termen brottsförebyggande samordnare då den person som ansvarar för dessa frågor inom kommunen avses.

Community policing (COP)

Community policing kan enligt Gundhus (2016, s. 199) översättas till *lokalt polisarbete* och utgör, tillsammans med problemorienterat polisarbete, den teoretiska grunden för arbetet med samverkansöverenskommelser och medborgarlöften (Polismyndigheten, 2016, s. 49). Det lokala polisarbetet introducerades ursprungligen för att förebygga brottslighet men några effekter på minskat antal brottsanmälningar har inte kunnat påvisas. Forskningen har därför istället riktat in sig på att studera hur en förbättrad relation till allmänheten indirekt kan bidra till att förebygga brott och öka tryggheten i lokalsamhället genom att stärka polisens legitimitet (Gundhus, 2016, s.199, 200). Grundtanken är att polisen tillsammans med befolkningen ska

verka för att öka tryggheten i lokalsamhället. Det råder delade meningar om vad COP egentligen innebär, Gundhus (2016, s. 199) erbjuder en definition utifrån tre kännetecken:

- Det första är *medborgerligt engagemang*, vilket innebär att lokalbefolkningen deltar i kartläggningar, beslut om åtgärder och utvärderingar av dessa. Här är det viktigt att skapa nya kanaler för samarbete med allmänheten.
- Det andra kännetecknet är *problemlösning*, som handlar om att lära poliser att identifiera och analysera problem (Gundhus, 2016, s.200). Här ligger fokus på att kartlägga och analysera orsaker till brottsligheten och att involvera närmiljön i det förebyggande arbetet genom exempelvis grannsamverkan.
- Sist nämner Gundhus (2016, s. 200) *decentralisering* som ett kännetecken för community policing. Med detta menas att polisen görs mer tillgänglig för befolkningen genom att befogenheter flyttas längre ner i organisationen. Detta ska göra att den enskilde polisen får större bedömningsutrymme inom sitt ansvarsområde.

Problemorienterat polisarbete (POP)

Den grundläggande tankegången bakom arbetsmetoden problemorienterat polisarbete innebär att polisen i högre grad ska fokusera på att upptäcka mönster i brottsligheten, identifiera de bakomliggande orsakerna och göra något åt dessa (Holmberg, 2016, s. 177). POP kan ses som en reaktion mot det mer traditionella, händelsestyrda polisarbetet vars fokus varit på specifika lagöverträdelser som sällan sågs utifrån sitt sammanhang. Effekten av det traditionella polisarbetet mäts utifrån antalet uppklarade ärenden och anhållna gärningspersoner, medan POP-metodens fokus är på åtgärdens överordnade mål; att minska brottsligheten/problemen. Ett problemorienterat polisarbete består i att kartlägga problem, välja strategi, samt genomföra och utvärdera processen eller resultaten (Gundhus, 2016, s. 212). I likhet med community policing, betonar även POP vikten av att samverka med andra aktörer i samhället.

1.5 Disposition

I det inledande avsnittet beskrivs studiens bakgrund, syfte och frågeställningar. Där redogörs även för centrala begrepp. Följande avsnitt innehåller en sammanställning av tidigare forskning. Först beskrivs hur forskningen har sökts, därefter presenteras de för studien mest relevanta rapporterna. I nästkommande avsnitt redogörs för studiens teoretiska bakgrund där Danermarks samverkansteori beskrivs samt hur den tillämpas i studien. I avsnitt fyra behandlas de metoder som används i studien. Detta inleds med en kort beskrivning av formativ processutvärdering,

följt av programteori och en redogörelse för den samverkans-handbok som utgör metodstöd för det arbete som studeras. Vidare beskrivs kvantitativ innehållsanalys, semistrukturerade intervjuer samt kvalitativ innehållsanalys. Avsnittet avslutas med en genomgång av studiens urval, forskningsetik, validitet och reliabilitet samt generaliserbarhet. Avsnitt fem behandlar studiens resultat och analys. Först presenteras och analyseras resultaten från den kvantitativa innehållsanalysen och intervjuerna var för sig. Därefter följer en analys av det gemensamma resultatet. Resultaten kopplas till tidigare forskning och teorier. Diskussionsavsnittet inleds med en diskussion kring de huvudsakliga resultaten samt hur dessa förhåller sig till teori och tidigare forskning. I avsnittet förs även en diskussion om metodens begränsningar samt förslag till vidare forskning.

2. Tidigare forskning

2.1 Litteratursökning

En del av litteratursökningen genomfördes via sökmotorn Discovery, en tjänst som möjliggör sökning i flera olika databaser samtidigt. Sökningen i Discovery avgränsades till att endast innefatta peer reviewed granskade artiklar tillgängliga i full text. Då sökorden *medborgarlöften* och *samverkansöverenskommelser* inte gav några träffar, användes istället sökorden *community policing* tillsammans med *problem oriented policing*. Detta då de utgör de internationella polismetoderna som arbetet med medborgarlöften och samverkans-överenskommelser bygger på (Brå, 2018, s. 24). Sökningen *community policing AND problem oriented policing* gav 560 träffar. Valet att söka på de två metoderna tillsammans baserades på att enskilda sökningar som gjorts genererade ett allt för stort och oöverskådligt material för att denna studie skulle ha möjlighet att bearbeta detta. Därtill är det intressant att se om tidigare studier undersökt de båda metoderna tillsammans, då det är en sammanslagning av metoderna som undersöks i denna studie. För att sälla bland de 560 träffarna lästes den första hälften av alla titlar igenom och abstracts till de titlar som tycktes relevanta. Studien *Community and Problem-Oriented Policing*, valdes ut som särskilt intressant efter genomläsning.

Majoriteten av den tidigare peer reviewed granskade forskningen som finns att tillgå är producerad utomlands. Då denna studie har en tydlig utgångspunkt i en svensk kontext, kan det vara svårt att dra tillförlitliga kopplingar till utlandsstudier på grund av de kontextuella skillnaderna. För att komplettera litteraturen gjordes därmed även en sökning på Brås webbplats, detta då författarna sedan tidigare har kännedom om att Brå genomfört studier och

utvärderingar som berör det aktuella ämnet. Sökningar gjordes på *Medborgarlöften*, vilket gav 28 träffar, och *Samverkansöverenskommelser* som gav 14 träffar. Samtliga titlar och abstracts lästes igenom och de som tycktes mest relevanta lästes igenom i full text. Rapporten *Polisens arbete med medborgarlöften- fallstudier från fyra områden i Sverige* valdes slutligen ut som mest relevant.

De brottsförebyggande samordnarna på Stockholms länsstyrelse tipsade om en skrivbordsstudie som genomförts i Skåne län, vilken efter genomläsning också valdes ut som särskilt intressant trots att den inte är vetenskapligt granskad. Detta på grund av att det finns stora likheter gällande studieobjekt och metod som den aktuella studien har och det kan därför vara intressant att jämföra resultaten.

2.2 Utvärderingar av samverkansöverenskommelser och medborgarlöften

Brå har utvärderat arbetet med medborgarlöften efter polisens omorganisation och implementering av den nya styrmodellen 2015. I rapporten "Polisens arbete med medborgarlöften" (Brå, 2018) redogörs för hur arbetet med medborgarlöften fungerat i fyra utvalda geografiska områden i landet. Studien utvärderar dels arbetsprocessen med medborgarlöftena och följer även upp målen och effekterna av arbetet (Brå, 2018, s. 20, 21). Processutvärderingen utgår från flera olika data-insamlingsmetoder bestående av enkätutskick, deltagande observationer, brottsstatistik, dokumentgranskning och medie-granskning.

De mest centrala resultaten från processutvärderingen visar att implementeringen av den nya styrmodellen med medborgarlöften kantats av en rad problem. Problemen utgjordes bland annat av bristfällig återkoppling och information till medborgare och medarbetare gällande resultaten av medarbetar- och medborgardialoger samt det löpande arbetet med medborgarlöftena (Brå, 2018, s. 8, 9). Få kommunikationsinsatser gjordes även efter att löftena signerats. Förhållandevis få medborgare nåddes under medborgardialogerna och dialogerna föregicks inte av någon målgruppsanalys eller analys av lokala förutsättningar (Brå, 2018, s. 45, 46). Medarbetardialogerna var ofta enkla och saknade i flera fall underlag från lägesbilder och medborgardialoger (Brå, 2018, s. 39, 40). Cheferna som höll i dialogerna var i vissa fall dåligt informerade om dialogernas syfte och medarbetare förstod inte alltid att de deltagit i en medarbetardialog.

Vidare identifierades brister i hur medborgarlöftena var utformade, de var ofta ospecificerade och svåra att mäta (Brå, 2018, s. 9). Bristfällig dokumentation av bland annat gemensamma lägesbilder, orsaksanalyser och kommunikationsplaner medförde svårigheter i uppföljning och utvärdering (Brå, 2018, s. 65, 66). Det framkom även att arbetet ofta var osystematiskt och saknade analyser, samt att kommunpoliserna sällan fick hjälp från underrättelse- eller analysenheter att ta fram statistikunderlag och genomföra analyser (Brå, 2018, s. 52). Kommunpoliserna framställdes som en viktig drivkraft i arbetet, men med en stor arbetsbörda (Brå, 2018, s. 76).

Polisens medarbetare var till en början skeptiska men blev mer positiva efter hand. Detta gällde särskilt om de involverades i löftesformuleringen och löftena stämde överens med deras problembild (Brå, 2018, s. 61). Poliserna la ner betydligt mindre tid på att arbeta med medborgarlöften än beräknat, vilket förklarades med brist på resurser i framförallt ingripandeverksamheten (Brå, 2018, s. 60-63). Arbetet med medborgarlöften upplevdes även ha låg status bland medarbetare i lokalpolisområdena. Kommunpoliserna upplevde också ett falnande intresse uppifrån och att polismyndigheten inte efterfrågade uppföljning (Brå, 2018, s. 67).

Både kommunens representanter och kommunpoliser upplevde arbetet som komplicerat. Det tycktes särskilt svårt att sammanställa resultaten från medborgarlöftena, att göra orsaksanalys och effektuppföljning (Brå, 2018, s. 10, 11). Kommunpoliserna uttryckte även att de kände sig ensamma i arbetet med medborgarlöftena. Viss irritation framkom från kommunrepresentanterna över att polisen styrde över arbetet med medborgarlöftena och flera kommunala representanter förstod inte syftet med medborgarlöftena. Attityden uppfattades dock bli mer positiv efter hand.

Brå (2018, s. 107) konstaterar att implementering av en så omfattande modell som medborgarlöftesmodellen tar tid, liksom att se effekter av arbetet. Men trots att arbetet kantats av en mängd problem kunde framsteg i arbetet konstateras. Samarbetet förbättrades exempelvis efter hand och stor hänsyn togs till medborgarnas bild vid utformandet av medborgarlöftena (Brå, 2018, s. 8). Brå uppmanar slutligen till fortsatt uppföljning och utvärdering av arbetet med medborgarlöftena för att önskade effekter ska nås på lång sikt och poängterar särskilt vikten av att formulera mål som går att följa upp (Brå, 2018, s. 107).

Något som bör beaktas vid jämförelser mellan Brås (2018) studie och denna studien är att den förstnämnda främst utgår från ett polisiärt perspektiv medan denna utgår från både ett polisiärt och kommunalt perspektiv. Vidare är studiens resultat endast representativt för de studerade områdena och det kan tänkas finnas stora skillnader i organisation, storlek och demografi mellan de geografiska områden som Brå (2018) studerat och de som ingår i denna studien. Med detta i beaktande är det intressant att jämföra resultaten mellan studierna för att undersöka huruvida de problem som identifierats i Brås studie tycks gälla även i Stockholms län eller om det skiljer sig åt.

En kortfattad skrivbordsstudie har även genomförts i Skåne län. Studien granskar samverkansöverenskommelser och medborgarlöften i Skåne läns 30 kommuner. Syftet är att undersöka huruvida samverkansöverenskommelser och/eller medborgarlöften har tecknats i kommunerna samt hur innehållet i dem förhåller sig till boken "samverkan i lokalt brottsförebyggande arbete" (Strandell, 2018, s. 3). Metoden utgjordes av en innehållsgranskning av samverkansöverenskommelser och medborgarlöften. Resultatet visade, i linje med Brås (2018) utvärdering, på en del brister. Dessa utgjordes i huvudsak av bristande dokumentation gällande lägesbild, det framkom inte i dokumenten huruvida lägesbilder tagits fram eller inte (Strandell, 2018, s. 5). De flesta kommuner och poliser hade utarbetat en gemensam problembild, dock saknades orsaksanalyser i majoriteten av dokumenten (Strandell, 2018, s. 6). Vidare identifierades brister i målformulering och åtgärdsplanering vilket försvårar uppföljningsarbetet, samt att några kommuner hade inaktuella- eller inga medborgarlöften (Strandell, 2018, s. 4, 6, 7). Avslutningsvis förs en diskussion om att innehållet i dokumenten behöver förtydligas gällande *vad* som ska göras, *när* det ska göras, *av vem* det ska göras samt *hur* det ska göras (Strandell, 2018, s. 8).

Då denna skrivbordsstudie endast är en översiktlig genomlysning av dokumenten kan kanske inte några djupare analyser göras av dess resultat. Dock är det relevant att jämföra dess resultat med övrig forskning och den föreliggande studien för att kunna diskutera likheter och skillnader i resultaten och vad dessa kan bero på.

2.3 Community policing och problemorienterat polisarbete

Det brottsförebyggande samverkansarbetet grundas i huvudsak på teorierna community policing (COP) och problem oriented policing (POP) (Brå, 2018, s. 24), vilket gör det relevant

för denna studie att göra en djupdykning inom dessa polisteorier. Reisig (2010) har gjort en genomlysning av tidigare forskning inom både COP och POP som framställs i en peer-reviewed granskad artikel. Efter en genomgång av amerikanska studier på teorier som Reisig (2010, s. 35-40) menar kan länkas till COP drar han slutsatsen att COP på olika sätt har haft bevisad effekt, till exempel genom att man med COP kan lyckas stärka både den formella och informella kontrollen. Han menar vidare att det finns ett flertal svårigheter med att implementera COP och visar exempelvis på att de medborgare som går med på att möta polisen ofta inte är representativa för de medborgare som finns i området (Reisig, 2010, s. 39).

Reisig (2010, s. 40-42) gör också en genomgång av flertalet amerikanska studier och en brittisk studie av POP. Han skriver att dessa studiers resultat visar på att POP har varierande effekt och att en sammanslagning av studiernas resultat inte visar på så stor effekt. Reisig skriver vidare att ett vanligt problem med POP är att stegen anses för krångliga, framför allt då brottsproblemens orsaker ska analyseras, vilket resulterar i att många poliser därför förenklar och går mycket på egen intuition och erfarenhet i stället.

Då Reisigs (2010) sammanställning främst är baserad på amerikanska studier och endast utvärderar de grundläggande metoder som ligger till grund för det arbete som denna studie fokuserar på kan dess relevans tyckas långsökt. Dock kan kopplingar göras då det därigenom knyts an till den internationella forskningen samt att det ger en grundförståelse för tankegångarna bakom den svenska arbetsmetoden. Vidare är det intressant att notera att resultatet i Reisigs (2010) artikel om att poliser tycker analysen i POP är svår överensstämmer med det som framkommer i Brå-studien.

3. Teori

3.1 Samverkansteori

De senaste åren har bristen på samverkan mellan myndigheter allt oftare lyfts i media. Framför allt när tragiska händelser ska förklaras då skulden oftast inte läggs på en myndighets arbete utan snarare på bristen av samverkan myndigheter emellan (Danermark, 2011, s. 7-8). Lyckad samverkan är beroende av att de samverkande organisationerna klargör sin situation utifrån tre olika faktorer, *kunskap- och förklaringsmässiga faktorer*, *faktorer i formella och informella regler* och *faktorer i den organisatoriska situationen* (Danermark, 2005, s. 12). De kunskaps- och förklaringsmässiga faktorerna innebär att människor i samverkan har olika synsätt, de

företräder olika kunskapstraditioner och bygger sina resonemang på olika teoretiska perspektiv, vilket måste förtydligas för att parterna lättare ska förstå varandra (Danermark, 2005, s 27, 28). Att parterna har olika organisatoriska situationer innebär till exempel att de olika parterna kan ha olika beslutsmandat, vilket försvårar för gruppen att fatta gemensamma beslut (Danermark, 2005, s 32, 35). Detta kan leda till obalans i gruppen och skapa irritation och ineffektivitet. Formella och informella regler kan sätta ramar för arbetet och då reglerna skiljer sig mellan de olika parterna kan detta skapa ojämlikhet i samarbetet. Detta kan avhjälpas genom att i ett tidigt skede klargöra vilket regelverk som gäller (Danermark, 2005, s. 43). Samverkan i det brottsförebyggande arbetet handlar om att kommun och polis samordnar sina åtgärder enligt Brå, Polisen och SKL (2016, s. 6) som skrivit en handbok om just samverkan i det lokala brottsförebyggande arbetet vilken beskrivs närmare i metoddelen.

Sandberg och Faugert (2017, s. 82, 83) skriver att en bedömning av en verksamhet gynnas av en teoribaserad processutvärdering, detta eftersom teoretiska antaganden som ligger till grund för projektet undersöks närmare. Med stöd i detta kommer därför samverkansteori användas för att studera hur den faktiska samverkan ser ut mellan de olika kommunerna och lokalpolisområdena i Stockholms län. I innehållsanalysen av samverkansöverenskommelser och medborgarlöften studeras arbetets process, om mål sätts upp, om analys beskrivs, hur kommunikationen kommer gå till, med mera. Detta kan sägas beskriva Danermarks (2005) första faktor; organisatoriska former. I intervjuerna kommer de andra två faktorerna (regelsystem och kunskapstraditioner) studeras såväl som att de organisatoriska formerna studeras närmare.

4. Metod

Studien använder en kombination av kvantitativa och kvalitativa metoder, även kallat *triangulering*. Triangulering är dock inte synonymt med att kvalitativa och kvantitativa metoder kombineras, utan handlar om att olika metoder används för att kunna stärka varandra ömsesidigt (Bryman, 2011, s. 560, 562). Vidare kan triangulering användas för att öka förståelsen för det problem som studeras, vilket därmed skapar bättre förutsättningar att komma fram till effektiva lösningar (Bryman, 2011, s. 575). Dessa är anledningarna till att triangulering används i denna studie då målet med studien är att ge förutsättningar för att det brottsförebyggande samverkansarbetet ska utvecklas. Den kvantitativa innehållsanalysen av samverkansöverenskommelser och medborgarlöften är i denna studie tänkt att utgöra en grund för den

kvalitativa analysen. Genom kvalitativa intervjuer kan en djupare förståelse skapas kring vad som framkommit i den kvantitativa innehållsanalysen och tillsammans ger de en bredare bild av samverkansarbetet än om endast en metod använts. Nedan går vi igenom de valda metoderna, vad de innebär och hur de används i studien, urval, etiska beaktanden och avslutningsvis en diskussion kring validitet, reliabilitet samt generaliserbarhet.

4.1 Formativ processutvärdering

Ett utmärkande drag för formativa processutvärderingar är att de undersöker hur ett arbete genomförs och att de har ett utvecklings- och lärandeperspektiv (Sandberg & Faugert, 2017, s. 18, 19). Processutvärderingar lämpar sig även särskilt väl för att studera program som befinner sig i en utvecklingsfas (Weiss, 1998, s. 32). Metoden valdes då denna studie syftar att bidra med kunskap om hur det brottsförebyggande samverkansarbetet kan utvecklas. Till stöd för detta arbete används programteori som diskuteras utförligare i nästa avsnitt.

4.1.2 Programteori

Programteori beskrivs av Sandberg och Faugert (2017, s. 83) som ett verktyg för att förstå ett programs förmodade process och effekter för att bättre kunna utvärdera programmet. I denna studie utgörs ”programmet” av arbetsmetoden för den brottsförebyggande samverkan mellan kommuner och poliser. Ett programteoretiskt tänkande är extra användbart för att förstå och beskriva verksamheter, vägleda utvärderingsarbete och tolka resultat av åtgärder (Sandberg och Faugert, 2017, s. 85). För att utvärdera enligt programteori krävs att programmet och dess mål definieras bland annat genom att studera programdokument (Sandberg & Faugert, 2017, s. 84). I denna studie används Brå, Polisen och SKLs (2016) handbok för brottsförebyggande samverkan mellan kommun och närpolisområden som programdokument för att förstå programmet enligt programteori och detta används även som utgångspunkt i utvärderingen.

4.1.3 Handbok - Samverkan i lokalt brottsförebyggande arbete

Brå, Polisen och SKL (2016) har tillsammans gett ut en handbok om *Samverkan i lokalt brottsförebyggande arbete*. Handboken är ett lättillgängligt stöd för de som arbetar med lokalt brottsförebyggande arbete inom kommunen och polisen. Boken är indelad i kapitel utefter de fem steg som man anser att samverkansarbetet bör följa: *initiera samverkan, egna förberedelser, gemensamma förberedelser, genomförande och uppföljning*. Dessa steg och de moment de innehåller ligger till grund för det som undersöks i innehållsanalysen och de frågor

som ställs i intervjuerna, vilket också förtydligas i metodavsnitten för innehållsanalysen och intervjuerna här nedan.

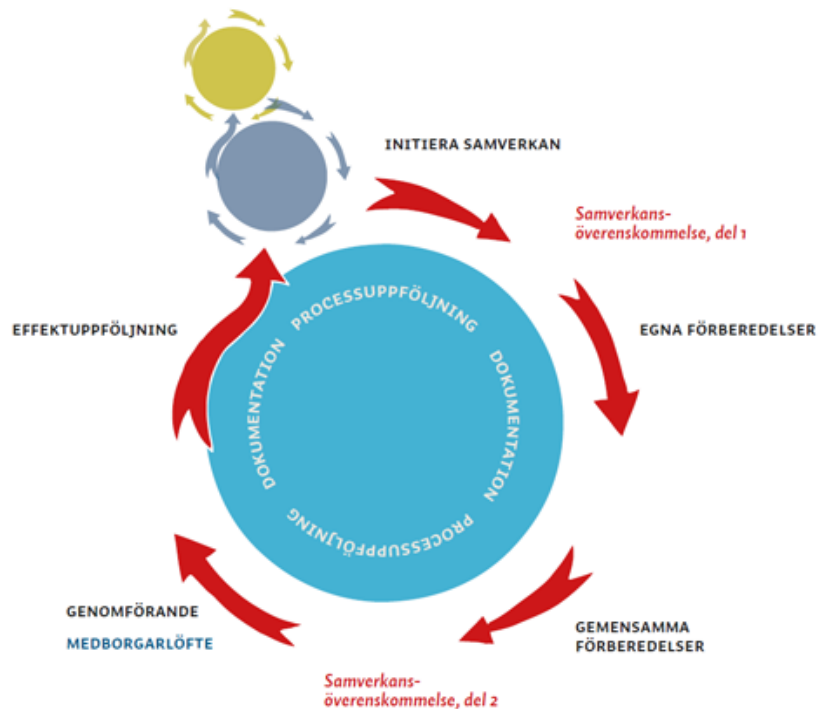
Det första steget, att initiera samverkan, syftar främst till att det från ledningens håll ska tas formellt beslut att samverka och strukturer för denna samverkan ska specificeras (Brå, Polisen & SKL, 2016, s. 18, 19). I steg ett ska även den organisatoriska strukturen för samverkan klarläggas, vilket bland annat betyder att det på kommunen bör utses en samordnare med ansvar för detta arbete och att denna samordnare ges tydliga mandat från kommunledningen (Brå, Polisen & SKL, 2016, s. 21).

I det andra steget, egna förberedelser, ska samverkansparterna genomföra egna kartläggningar av den lokala brottsproblematiken utifrån olika informationskällor såsom statistik från Brå, Polisen, Socialtjänsten m.fl. (Brå, Polisen & SKL, 2016, s. 32-34). Utifrån dessa skapas en lägesbild över de vanligaste problemen, hur stor utsattheten är, hur utvecklingen har skett över tid och om något sticker ut lokalt i jämförelse med nationella data (Brå, Polisen & SKL, 2016, s. 37). Steg tre handlar sedan om att lägga samman dessa lägesbilder och prioritera bland de identifierade problemen (Brå, Polisen & SKL, 2016, s. 45). Därefter bör en orsaksanalys genomföras för att djupare undersöka och analysera det sammanhang som leder till den specifika brottsligheten. I detta kan utgångspunkt med fördel tas i de tre faktorerna som möjliggör brott; gärningspersonen, den brottsutsatta och den fysiska situationen (Brå, Polisen, SKL & 2016, s. 48). Dessa tre faktorer är inspirerade av Cohen och Felsons (1979, s. 589) rutinaktivitetsteori, där man menar att de tre förutsättningarna för brott är *motiverad gärningsperson, lämpliga brottsobjekt* och *avsaknad av kapabla väktare*. När steg tre är färdigt kan samverkansöverenskommelsen undertecknas, i vilken det ska gå att utläsa vilka problem som är i fokus för samverkan, orsaker till problemen, mål för arbetet, hur arbetet ska dokumenteras och hur uppföljning ska ske (Brå, Polisen & SKL, 2016, s. 61).

I steg fyra, genomförandet, ska mål formuleras för arbetet och åtgärder väljas som syftar till att påverka orsakerna till de problem som valts (Brå, Polisen & SKL, 2016, s. 64). Vidare ska en åtgärdsplan upprättas, medborgarlöften tas fram, signeras och kommuniceras ut till medborgarna samt inom organisationerna. Slutligen ska uppföljning planeras och åtgärderna ska genomföras och dokumenteras (ibid.). I uppföljningen, som är steg fem, ska det utvärderas hur de valda problemen påverkats av åtgärderna, hur samverkansparterna uppfyllt sina åtaganden och hur arbetsprocessen fungerat (Brå, Polisen & SKL, 2016, s. 80). I figur 1

illustreras samverkansprocessen i vilken samverkansöverenskommelse och medborgarlöften är inkluderade.

Figur 1. Samverkansprocessen (Brå, Polismyndigheten & SKL, 2016).

4.2 Kvantitativ innehållsanalys, medborgarlöften och samverkansöverenskommelser

Den kvantitativa innehållsanalysen är en metod för analys av dokument som syftar till att på ett replikerbart sätt kvantifiera dess innehåll utifrån förutbestämda kategorier (Bryman, 2011, s. 281-283). Metoden bygger på objektivitet och systematik vilket innebär att man i förväg bör tydliggöra hur man ska definiera sitt material utifrån olika kategorier i analysen av dokumenten. Det ska även framgå tydligt hur detta görs för att minska att forskarens personliga värderingar blir del av analysen.

I denna studie används den kvantitativa innehållsanalysen för att systematisera och skapa en bild över samverkansöverenskommelserna och medborgarlöftena. Materialet kodas utifrån arbetsmetoder, brottstyper och förebyggande åtgärder. Syftet med detta är att synliggöra vilket arbete som kommunerna tillsammans med polisen satsar på, vilka arbetsmetoder de väljer och huruvida gynnsamma omständigheter för samverkan verkar föreligga. Ingen skillnad görs på om innehållet hittats i medborgarlöftena eller samverkansöverenskommelsen, då detta inte

bedöms nödvändigt för denna analys. Vidare finns det som framkommer i medborgarlöftena ofta även i samverkansöverenskommelsen då arbetsprocessen hänger ihop (jmf Brå, polisen & SKL, 2016, s. 12). En svårighet som uppdagades i detta arbete var att förutbestämma alla kategorier. Detta då både brottskategorierna och de brottsförebyggande åtgärderna är många och kan skilja sig väldigt mycket åt mellan kommunerna. Det valdes dock att anlägga ett något följsamt förhållningssätt när det dök upp nya brottskategorier och brottsförebyggande åtgärder genom att dessa lades till efter hand som de dök upp i dokumenten. Detta beslut grundades på att ramarna för dessa kategorier ansågs vara tillräckligt tydliga och det ansågs orimligt att i förväg nedteckna alla möjliga brottskategorier och brottsförebyggande åtgärder i matrisen. Matrisen upprättade båda författarna tillsammans och vid det tillfället diskuterades ramarna för kategorierna. De delar av matrisen som ingick i kategorin för arbetsprocesser var däremot förutbestämda och definierades utifrån handboken (Brå, Polisen & SKL, 2016). De flesta brottskategorier, förebyggande åtgärder och arbetsmetoder kodades endast utifrån att de nämndes i dokumenten, såsom till exempel lägesbild och orsaksanalys. De fyra arbetsprocesserna mål, uppföljning, träffregelbundenhet och ansvarsfördelning gavs däremot speciella ramar. När det gäller mål bestämdes att dessa skulle bedömas som SMARTa utifrån metodstödet (Brå, Polisen & SKL, 2016, s. 66) vilket innebär att de ska vara Specifika, Mätbara, Avgränsade, Realistiska och Tidsatta. Uppföljning bedöms vara uppmätt om det finns en avtalad tid för när uppföljning ska ske. Träffregelbundenhet avser då det specificeras i dokumenten hur ofta samverkansgruppen skall ses och ansvarsfördelning avser om de olika parternas ansvar klargjorts i dokumenten.

Efter matrisens upprättande genomfördes en analys på ett första dokument tillsammans för att kunna diskutera om några oklarheter dök upp. Innehållet kategoriserades alltid efter den benämning som gjordes i dokumenten så ingen tolkning var nödvändig. Detta för att säkerställa att trots att nya kategorier tilläts dyka upp längs vägen, så skulle de bedömas likadant. Till exempel kunde dokumenten beskriva ett problem med ungdomsbrottslighet som inkluderade mopedkörning på gångvägar, men då det i dokumenten benämndes som ungdomsbrottslighet så kodades det också så i matrisen.

När kodningen av materialet var färdigställt genomfördes en analys av resultatet. I analysen summerades alla kategorier för att se vilka som var vanligast och vilka som sällan nämndes. Därefter diskuterades de vanligaste brottstyperna i förhållande till de vanligaste brottsförebyggande åtgärderna. En analys genomfördes också på vilka arbetsmetoder som lyftes

fram i dokumenten och vilka som sällan eller aldrig nämndes. Detta resultat användes på så sätt för att skapa en generell bild av vilket arbete som genomförs i kommunerna och gav även en utgångspunkt för intervjuerna. Resultatet från denna innehållsanalys jämfördes sedan med resultatet från den kvalitativa innehållsanalysen av intervjumaterialet för att se hur de förhåller sig till varandra.

4.3 Semistrukturerade intervjuer

Ett fokus inom kvalitativ forskningsintervju är att fånga upp intervjupersonernas egna uppfattningar och synsätt (Bryman, 2011, s. 413). Vidare menar Kvale & Brinkman (2014, s. 18) att det huvudsakliga målet med kvalitativa intervjuer är att producera kunskap. En skillnad mellan kvalitativa och kvantitativa intervjuer är att intresset är riktat mot den intervjuades ståndpunkter i en kvalitativ intervju, medan kvantitativa intervjuer snarare speglar forskarens intressen (Bryman, 2011, s. 413). För att besvara studiens andra frågeställning som efterfrågar hur arbetet med medborgarlöften och samverkansöverenskommelser beskrivs av kommunala brottsförebyggande samordnare och kommunpolisier har därför kvalitativa intervjuer genomförts. Detta då intervjupersonernas egna uppfattningar och upplevelser av samverkansarbetet efterfrågas samt att studiens huvudsakliga syfte är att bidra med kunskap om hur samverkansarbetet ser ut och fungerar i dagsläget.

Mer specifikt används semistrukturerade intervjuer för den kvalitativa datainsamlingen, som innebär att forskaren utgår från specifika teman som ska beröras under intervjun, men där intervjupersonen ges stor frihet i utformandet av svaren (Bryman, 2011, s. 415). Vidare utgör semistrukturerade- och ostrukturerade intervjuer två ytterligheter inom kvalitativ forskning och de flesta kvalitativa intervjuer hamnar i närheten av den ena eller den andra. Semistrukturerade intervjuer lämpar sig även särskilt väl för studier som inleds med ett förhållandevis tydligt fokus samt då flera forskare är inblandade i fältarbetet för att säkerställa viss nivå av jämförbarhet mellan intervjuerna (Bryman, 2011, s. 416). Detta gäller även när materialet består av intervjuer med ett flertal intervjupersoner då det krävs en viss struktur för att dessa ska kunna jämföras med varandra. Då denna studie utgår från ett tydligt fokus, fältarbetet genomförs av två forskare samt att flera intervjuer ingår i studien är den semistrukturerade modellen mest lämplig att använda. Intervjuguiden baseras dels på de teman som utgör den kvantitativa kodningsmatrisen för att på ett tydligt sätt knyta ihop den kvantitativa och den kvalitativa delen, samt på den handbok för samverkansprocessen som tagits fram av Brå, Polisen och SKL (2016) som

beskrivits tidigare. De huvudsakliga temana i intervjuguiden består av *organisation, arbetsmetoder* och *upplevelser av samverkansarbetet*².

Genomförande

Förfrågan om att delta i en intervju utgick via mail. I mailet förklarades också det övergripande temat för intervjun samt syftet med undersökningen. Tid och plats för intervjuerna överlämnades till intervjupersonerna att bestämma. Detta förväntades öka chanserna att få till träffar för intervju då det var förhållandevis kort varsel samt att intervjupersonerna skulle ges möjlighet att välja en plats där de kände sig bekväma (jmf Thomson, 2010, s. 84, 85). De som tackat ja till att delta i intervju erhöll ett informationsblad inför intervjun med ytterligare information³. Majoriteten av intervjuerna ägde rum på intervjupersonernas arbetsplatser, en intervju genomfördes på ett café.

Under intervjuerna var vi båda närvarande, men en av oss hade en mer aktiv roll och höll i själva intervjun medan den andra hade en mer observerande- och inlyssnande roll, förde anteckningar och flikade in eventuella följdfrågor. Vi turades om att hålla i intervjuerna, vem som höll i intervjun förmedlades även till intervjupersonen innan intervjun påbörjades. Kvale och Brinkman (2014, s. 51) menar att en intervjusituation inte är att beakta som en öppen och fri dialog mellan jämlika parter, utan som ett professionellt samtal som rymmer en tydlig maktasymmetri mellan forskaren och intervjupersonen. Detta har diskuterats inför beslutet att vara två intervjuare, då detta säkerligen påverkar maktasymmetrin ytterligare. Ur intervjupersonernas perspektiv kan det möjligen upplevas som pressande med två personer som intervjuar i en redan utsatt situation. Detta ska dock ställas mot de tänkbara positiva aspekterna med att vara två intervjuare. Då vi är förhållandevis nya i rollen som intervjuare kan det tänkas underlätta att vara två, då en kan hålla fokus på intervjuguiden medan den andra kan fokusera mer på intervjupersonen och att följa upp intressanta sidospår som annars kanske hade missats. Eftersom båda intervjuerna är med på samtliga intervjuer kan det också bidra till att intervjuerna genomförs på ett konsekvent vis och därmed uppnår högre reliabilitet än om enbart en intervjuare varit närvarande (jmf Kvale & Brinkman, 2014, s. 295). Intervjupersonerna upplevdes inte reagera i någon negativ bemärkelse på att två intervjuare var närvarande, de

---

² Se bilaga 1 för fullständig intervjuguide

³ Se bilaga 2 för informationsblad

upplevdes generellt öppna och villiga att berätta om sitt arbete. Det var även fördelaktigt att kunna diskutera intervjuerna med varandra efteråt, intervjuerna emellan.

Vid ett intervjutillfälle föreslog intervjupersonen att dennes kollega, med samma yrkesroll, också kunde medverka under intervjun då denne hade längre erfarenhet av samverkansarbetet. Detta accepterades och intervjun genomfördes med de båda. Att genomföra intervjuer med flera personer kan medföra att intervjupersonerna inte törs eller vill prata om vissa teman inför de andra deltagarna och intressant information kan därmed gå förlorad (Thomsson, 2010, s. 69). Beslutet att genomföra intervjun med de båda grundade sig på att det förväntades bidra till mer fylliga svar med tanke på att den andra intervjupersonen hade längre erfarenhet. Intervjun antog snarare formen av en diskussion, där de båda intervjupersonerna ibland diskuterade och utvecklade varandras svar. Det är dock omöjligt att veta huruvida de känt sig begränsade i sina svar på grund av att båda närvarade. Intervjuerna tog mellan 30-60 minuter.

Thomson (2010, s. 85) skriver att det är viktigt att reflektera över hur man är placerade i rummet under en intervjusituation. Hon menar att intervjuaren bör undvika att placera sig mitt emot intervjupersonen då det kan upplevas obekvämt att titta rakt på varandra. Då majoriteten av intervjuerna ägde rum på intervjupersonernas arbetsplatser fick intervjuerna anpassa sig efter den möblering som fanns tillgänglig. I den mån det var möjligt undvek vi att placera oss mitt emot intervjupersonen.

Samtliga intervjuer har, efter godkännande från intervjupersonerna, spelats in. Bryman (2011, s. 428) skriver att kvalitativa forskare ofta är intresserade både av *vad* som sägs och *hur* det sägs. Intervjuaren förutsätts både vara uppmärksam på vad som sägs och följa upp intressanta sidospår, vilket kan bli svårt om denne samtidigt behöver föra anteckningar. Vad som dock bör beaktas är att inspelning kan ha en negativ inverkan på intervjupersonen (ibid.). Det finns en risk att personen kan bli extra självmedveten över tanken på att vad som sägs spelas in och kommer lyssnas på i efterhand. Detta kan göra att intervjupersonen blir mer återhållsam i sina utsagor. Som inspelningsinstrument användes en mobiltelefon som placerades mellan intervjuare och respondent. Samtalen kunde upplevas något anspända till en början efter inspelningen startats, men lättades upp allteftersom intervjun fortskred.

4.4 Kvalitativ innehållsanalys

Transkriberingen av intervjuerna delades upp genom att intervjuerna transkriberade hälften var. Inför transkribering beslutades att intervjuernas alla *mmh* och *ah* inte skulle skrivas ut om det inte tycktes ha särskild inverkan på intervjupersonens utsaga (jmf Kvale & Brinkman, 2014, s. 221). Vidare beslutades att använda talspråk vid utskrivningen för att underlätta transkriberingen. De citat som presenteras i analysen har dock omformulerats till skriftspråk för att underlätta för läsaren. Det bestämdes även att om intervjupersonen särskilt betonar ett ord så ska detta strykas under och längre pauser ska skrivas ut med tre punkter (jmf Kvale & Brinkman, 2014, s. 223). Då fokus i huvudsak ligger på vad intervjupersonerna säger, beslutades även att sådant som suckar och kroppsspråk inte skulle skrivas ut. Vidare har namn, platser och sådant som kan knytas till den aktuella organisationen inte skrivits ut då intervjupersonerna garanterats anonymitet.

Materialet analyseras med stöd från kvalitativ innehållsanalys. Kvalitativ innehållsanalys är en bred analysmetod som lämpar sig för flera olika material, såväl transkriberade intervjuer som artiklar, eget insamlat material eller redan existerande (Schreier, 2012, s. 2, 3). Som för de flesta kvalitativa metoder lämpar den sig bäst för analys av data som kräver en viss grad av tolkning, vilket är fallet i denna studie. Metoden används för kodning av det transkriberade materialet, då den kvalitativa innehållsanalysen erbjuder en systematisk och strukturerad guide för kodning, med fokus på att kategorisera och reducera materialet (Schreier, 2012, s. 7, 8). Kodningen bygger på att forskaren identifierar ett antal huvudteman i materialet, vilka är de aspekter av materialet som forskaren finner mest intressanta och vill fokusera analysen på (Schreier, 2012, s. 59). Valet av huvudteman utgår ofta från forskningsfrågorna. Vidare formas underkategorier till huvudtemana, vilka specificerar de aspekter som identifierats om respektive huvudtema (Schreier, 2012, s. 60). För att identifiera subkategorier kan forskaren antingen utgå från sin förkunskap utan att ens behöva titta på materialet i enlighet med ett deduktivt angreppssätt, eller genom att studera vad som faktiskt finns i materialet, så kallat induktivt angreppssätt (ibid.). Materialet i denna studie granskas utifrån en kombination av ett induktivt och deduktivt angreppssätt, genom att förkunskaper kombineras med vad som explicit framkommer i texten. Förkunskaperna består av en kombination av tidigare forskning och teori (jmf Schreier, 2012, s. 85, 86). Risken för ett snedvridet resultat minskas genom att både tidigare forskning och teori används som utgångspunkt vid kodningen av materialet (Kvale & Brinkman, 2014, s. 286).

Tänkbara huvudteman diskuterades delvis innan kodning av materialet påbörjades. Detta kunde göras då vi båda genomfört samtliga intervjuer. De transkriberade intervjuerna lästes sedan igenom i sin helhet av båda var för sig. Därefter påbörjades kodningen tillsammans genom att citat markerades i texten med olika färger symboliserande olika teman. Den första intervjun kodades gemensamt för att säkerställa att den fortsatta kodningen, som gjordes var för sig, genomfördes på ett stringent vis. (2012, s. 141) menar att en risk annars är att kodarna gör olika vilket kan försämra studiens kvalitet. Kodningen genomfördes på en transkriberad intervju i taget och kodningsschemat utökades allt eftersom nya teman identifierades (jmf Schreier, 2012, s. 80, 81). När samtliga intervjuer kodats testades kodningsschemat genom att vi kodade delar av varandras material igen. Slutligen jämfördes, diskuterades och reducerades de identifierade temana gemensamt.

4.5 Urval

4.5.1 Kvantitativ innehållsanalys

Urval i kvantitativa metoder syftar till att kunna undersöka en del av en större grupp och låta dess resultat generaliseras för hela gruppen (Bryman, 2011, s. 178). Urvalet måste därför göras på ett noggrant och medvetet sätt för att säkerställa att resultatet kan representera hela gruppen och att inte ett urvalsfel har skett (Bryman, 2011, s. 181). I denna studie ansågs dock att det fanns möjlighet i den kvantitativa innehållsanalysen att studera hela urvalet, alltså alla Stockholms läns kommuners medborgarlöften och samverkansöverenskommelser. Dessa skrivs i samverkan med lokalpolisområdena, men då lokalpolisområdena kan vara knutna till flera kommuner har insamling utgått från kommunerna. Dokumenten utgör styrdokument i det brottsförebyggande arbetet, vilket därför ger en bra översikt över hur detta arbete genomförs i länet. Kommunerna är 26 stycken och dokumenten är i genomsnitt tre sidor, även om de varierar mellan 1-12 sidor. Dock fick vi endast in dokument från 15 kommuner efter en första förfrågan och en påminnelse vilket medförde ett bortfall på 40 %. Bortfall är då individer som ingår i urvalet av någon anledning väljer att inte delta (Bryman, 2011, s. 192). En genomgång av kommunerna tydliggjorde dock att det inte fanns något specifikt mönster avseende vilka som inte svarat i förhållande till population, kommunstorlek, socioekonomi eller geografiskt läge. Det kan dock tänkas att det fanns andra faktorer som avgjorde vem som skickade in och vem som ej gjorde det, till exempel att endast de som hade nya färdigställda dokument skickade in dessa eller endast de som ansåg sina dokument ha tillräckligt hög kvalitet. Det första påståendet

kan motsägas med att vissa valde att skicka in sina tidigare dokument och det andra kan ifrågasättas utifrån att dokumenten varierar så till utformning och innehåll att ingen sådan trend kan anas.

Vidare var syftet inte heller att analysen skulle generaliseras till hela populationen utan användes främst som en indikator på hur det kan se ut samt som underlag inför den kvalitativa delen i studien. Att några kommuner valde att skicka sina tidigare dokument skapade också delvis ett dilemma, då det som skulle studeras var det arbete som pågick för stunden i kommunen och inte det som beslutats för två år sedan. I en kvantitativ innehållsanalys är det viktigt att definiera val av tidsperiod för urvalet, men i många fall styrs detta av frågeställningen (Bryman, 2011, s. 286). Då de kommuner som skickade in sina äldre dokument skrev att de låtit de äldre dokumenten fortlöpa tills de nya blev klara vittnade detta om att dokumenten trots allt var aktuella för det arbete som genomförs. Därför valdes att dessa dokument skulle innefattas i analysen då de i enlighet med frågeställningen beskriver de förebyggande metoder, brottskategorier och arbetsmetoder som är aktuella för det arbete som bedrivs.

4.5.2 Semistrukturerade intervjuer med kvalitativ innehållsanalys

I valet av intervjupersoner användes ett målinriktat urval där representanter från kommun och polis valdes i enlighet med studiens syfte. I samråd med de brottsförebyggande samordnarna på Stockholms länsstyrelse togs beslutet att de aktörer som skulle intervjuas var kommunpolis och brottsförebyggande samordnare på kommunen. Detta då de utgör nyckelpersoner i samverkansarbetet och därför sannolikt har störst kunskap om- och insikt i hur arbetet bedrivs. Utifrån projektets omfattning bedömdes att sex intervjuer skulle vara rimligt att genomföra. Att basera urvalet av intervjupersoner på detta strategiska sätt för att försöka intervju de personer som är mest relevanta för forskningsfrågorna utgör ett så kallat *målinriktat urval* (Bryman, 2011, s. 434). När det kom till val av kommuner och tillhörande lokalpolisområden bestämdes att göra ett försök att inkludera kommuner som skilde sig åt till storlek, socioekonomi, population och geografisk placering. Med detta görs inget anspråk på generalisering utan detta gjordes enbart för att det förmodades kunna ge större skillnader i de olika berättelserna. I slutändan genomfördes fem intervjuer med totalt tre kommunala brottsförebyggande samordnare samt tre kommunpoliser, där två av de senare deltog i samma intervju. En kommunpolis svarade aldrig på vår förfrågan att delta.

4.6 Forskningsetiska beaktanden

I linje med Vetenskapsrådets (2002) fyra forskningsetiska principer har följande etiska ställningstaganden gjorts:

Informationskravet

Enligt informationskravet ska deltagare i ett projekt informeras om vad deras del i projektet innebär, att deltagandet är frivilligt och att de när som helst under projektet kan avbryta sitt deltagande (Vetenskapsrådet, 2002, s. 7). För denna studie betydde detta att när intervjupersonerna blev tillfrågade om deltagande fick de också information om hur intervjun skulle genomföras, vilka vi var, hur intervjuerna skulle användas i projektet, målet med studien och att resultatet publiceras för åtkomst av allmänheten. Därtill fick intervjupersonerna ett informationsblad⁴ innan intervjun som de ombads läsa igenom där det framgick ytterligare information om studien och att det frivilliga deltagandet innebar att de när som helst kunde avbryta deltagandet. I informationsbladet stod det också att intervjun skulle spelas in om intervjupersonen tillät och att inspelningen endast skulle hanteras av författarna. På informationsbladet fanns även våra kontaktuppgifter.

Samtyckeskravet

Detta krav går lite in i informationskravet på så sätt att det också trycker på deltagares frivillighet och att de gett samtycke till att delta (Vetenskapsrådet, 2002, s. 9, 10) Vidare skall deltagare kunna återkalla sin medverkan utan att behöva vara orolig för negativa konsekvenser och de ska inte utsättas för påtryckningar att delta. I detta projekt är även detta relevant i förhållande till intervjupersonerna. För att säkerställa deras samtycke tillfrågades de om de tagit del av informationsbladet samt om de gav samtycke till att intervjun spelades in. Något som också diskuterats i förhållande till informationskravet är intervjupersonernas förhållande till de brottsförebyggande samordnarna på Stockholms Länsstyrelse, vilka varit del av arbetet med denna utvärdering. Inför studien problematiserades om intervjupersonerna kunde uppleva det som obehagligt att tacka nej till intervju då detta samarbete existerade, men två faktorer avgjorde att det bedömdes att så inte skulle vara fallet. Den första var att det klargjordes i förfrågan om intervjun att samarbetet endast utgjordes av rådgivning från länsstyrelsens håll och att ingen rapporteringsskyldighet fanns gentemot dem. Den andra faktorn som var mest

---

⁴ Se bilaga 2

avgörande var att intervjupersonerna inte är i någon sorts beroendeställning till länsstyrelsen utan deras relation kan snarast beskrivas som kollegial.

Konfidentialitetskravet

Enligt konfidentialitetskravet skall alla etiskt känsliga uppgifter om personer behandlas med yttersta konfidentialitet och information om deltagare skall ej kunna kopplas till enskilda personer av utomstående (Vetenskapsrådet, 2002, s. 12). Då denna intervju inte kan sägas innehålla någon etiskt känslig information, så behöver inte något större ställningstagande tas till konfidentialitetskravet. Dock har ändå information och citat från intervjupersonerna avpersonifierats. Detta är också anledningen till att de exakta kommuner och närpolisområden som representerats i intervjuerna ej kommer att presenteras.

Nyttjandekravet

I nyttjandekravet begränsas användningen av de insamlade uppgifterna i en studie till att endast användas i studiens syfte, vilket förtydligas med att de inte får lånas ut till något annat syfte eller som grund för beslut eller åtgärd som direkt påverkar den enskilde informanten (Vetenskapsrådet, 2002, s. 14). Detta krav tillgodoses i denna studie genom att informationen som publiceras avpersonifieras och därför inte kan härledas tillbaka till enskild individ och delvis genom att all information som inhämtats i studiens syfte endast finns tillgänglig till författarna och kommer raderas efter studiens slutförande.

4.7 Validitet och reliabilitet

Validitet och reliabilitet är två viktiga begrepp som mäter kvaliteten i en studie (Bryman, 2011, s. 351). Det görs en uppdelning mellan metoderna nedan, då det råder delade meningar om begreppens innebörd för kvalitativa respektive kvantitativa studier. Reliabilitet handlar i huvudsak om mått och mätningars pålitlighet och följdriktighet samt huruvida samma resultat skulle erhållas om mätningen upprepades (Bryman, 2011, s. 161; Weiss, 1998, s. 146). Validitet handlar om huruvida en studie mäter det den hade för avsikt att mäta, det vill säga om de mätinstrument som valts för studien verkligen kan ge svar på forskningsfrågorna (Bryman, 2011, s.162, 163).

4.7.1 Kvantitativ innehållsanalys

Bryman (2011, s. 297) menar att en av innehållsanalysens svaga sidor är att det praktiskt taget är omöjligt att utforma en kodningsmanual som är helt fri från tolkning från kodarnas sida. Han menar vidare att denna tolkning måste bygga på den vardagskunskap som kodarna har. En svårighet med detta kan vara att kodarnas tolkningsgrund kan skilja sig från hur de som författat dokumenten tänkt sig att dessa ska tolkas, vilket kan ifrågasättas ur validitetssynpunkt. Det skulle för denna studie kunna handla om att kodarna och de som utfärdat samverkansöverenskommelserna och medborgarlöftena har olika syn på vad dokumenten bör innehålla och/eller innehållets betydelse. Då innehållsanalysen syftar till att studera det manifesta innehållet i dokumenten, samt bygger på handboken (Brå, Polisen & SKL, 2016) som tagits fram för att stödja kommun och polis i samverkansarbetet, bör inte tolkningsutrymmet ha någon större negativ inverkan på validiteten. Den kvantitativa delen följs även upp med kvalitativa intervjuer, vilka kan påvisa eventuella skillnader i tolkningsgrund.

Bryman (2011, s. 296) menar att en av innehållsanalysens styrkor är att den är öppen i sin karaktär. Med detta menas att det är lätt att följa hur forskaren gjort sitt urval och konstruerat kodningsschemat. Detta gör att kvantitativa innehållsanalyser ofta är lätta att replikera och därmed uppnår god reliabilitet. För att säkerställa att kodningen genomfördes på ett stringent vis kodades först några dokument gemensamt av båda författarna. Detta för att säkerställa att det fanns en överensstämmelse om hur det som framkom i dokumenten skulle placeras i kodningsschemat (jmf Bryman, 2011, s. 296).

4.7.2 Semistrukturerade intervjuer med kvalitativ innehållsanalys

Kvale & Brinkman (2014, s. 295) menar att kvalitativa forskare tenderar att avfärda frågor gällande validitet, reliabilitet och generaliserbarhet med argumentet att de har sina rötter i förtryckande positivistiska tankegångar som inte är förenliga med kvalitativ forskning. Författarna förkastar dock inte begreppen utan formulerar om dem i termer relevanta för intervjuforskning. Reliabilitetsbegreppet kan, enligt Kvale & Brinkman (2014, s. 295), i kvalitativa intervjuer kopplas samman med huruvida intervjupersoner kommer förändra sina svar under en intervju och/eller ge olika svar till olika intervjuare. Ur denna synpunkt kan det ses som fördelaktigt för den interna reliabiliteten att båda intervjuarna varit med på samtliga intervjuer i denna studie, då detta troligen medfört att intervjuerna genomförts på ett likartat vis. Vidare har det transkriberade intervjumaterialet dubbel-kodats för att kontrollera att temanans innebörd tolkats lika, vilket är ett sätt öka trovärdigheten i kodningsschemat (Schreier, 2012, s. 34). Extern reliabilitet, huruvida en undersökning kan upprepas av andra forskare, är

ett svårt kriterium att uppnå i kvalitativ forskning (Bryman, 2011, s. 352). Detta på grund av att den sociala kontext som gäller vid en studies början inte går att frysa, vilket gör det omöjligt att replikera en studie exakt.

Validitet för kvalitativ forskning menar Kvale & Brinkman (2014, s. 296) handlar om huruvida en metod undersöker det den är avsedd att undersöka. Den interna validiteten för kvalitativ forskning beskrivs av LeCompte och Goetz (1982, refererade i Bryman, 2011, s. 352) som god när det finns en överensstämmelse mellan forskarens observationer och teoretiska idéer. Validiteten på kodningsschemat handlar om hur väl temana reflekterar frågeställningarna (Schreier, 2012, s. 175). Studiens frågeställningar har beaktats vid såväl utformning av intervjuguide som vid analysen av det transkriberade materialet. Den externa validiteten är ofta problematisk i kvalitativa undersökningar. Detta på grund av att de vanligtvis begränsade urvalen i kvalitativ forskning gör det svårt att generalisera resultaten till andra miljöer och situationer, vilket är fallet även i denna studie. Syftet med studien är dock inte att kunna dra slutsatser om någon större population. Däremot menar Kvale & Brinkman (2014, s. 312) att man kan göra en bedömning om huruvida resultaten från en studie kan användas som vägledning för vad som kan hända i en annan situation, så kallad *analytisk generalisering*. Att jämföra resultaten från de olika områdena som ingår i studien med varandra, med tidigare forskning och med teorier, kan således ge en indikation på vilket resultat en liknande studie skulle få.

4.8 Generaliserbarhet

Då denna studie främst är ämnad till att utvärdera det brottsförebyggande arbetet i Stockholms läns kommuner så har inte avsikten varit att resultatet ska kunna generaliseras till andra undersökningskontexter än den aktuella. Generaliserbarheten beräknas vara låg då urvalet för den kvantitativa innehållsanalysen är geografiskt specifikt och urvalet för intervjuerna är begränsat. Bryman (2011, s. 51) menar att en studie med låg generaliserbarhet därmed har låg extern validitet. För att öka denna studiens generaliserbarhet till hela Stockholms län hade ett större urval av intervjuer behövts och för att öka studiens generaliserbarhet till hela landet hade urvalet för både intervjuer och den kvantitativa innehållsanalysen behövts vara mer omfattande och med större geografisk spridning, men detta har inte varit studiens avsikt. Målet i studien har varit utvecklande och lärande i enlighet med ramarna för en processutvärdering. Dock kan det tänkas att resultatet kan vara applicerbart även inom andra län om man vill se över hur man

kan utveckla sitt brottsförebyggande samverkansarbete, i likhet med analytisk generalisering som diskuterats ovan (jmf Kvale & Brinkman, 2014, s. 312).

5. Resultat och analys

I denna del kommer resultatet presenteras från studien och genom detta frågeställningarna besvaras. De första två frågeställningarna besvaras genom respektive resultat i den kvantitativa innehållsanalysen samt intervjuerna. Den tredje frågeställningen besvaras däremot genom den analys som görs löpande i texten då resultatet jämförs med samverkansteori, handboken för brottsförebyggande samverkansarbete och tidigare forskning. Inledningsvis presenteras resultatet från den kvantitativa innehållsanalysen av medborgarlöften och samverkansöverenskommelser. Därefter presenteras resultaten från de semistrukturerade intervjuerna med kommunala brottsförebyggande samordnare och kommunpolisier. I båda dessa avsnitt kommer resultaten presenteras med vissa kopplingar till teori och tidigare forskning därefter följer en sammanställd analys av resultaten för den kvalitativa innehållsanalysen och intervjumaterialet gemensamt (avsnitt 5.3).

5.1 Kvantitativ innehållsanalys

I detta avsnitt lyfts de mest talande exemplen från den kvantitativa innehållsanalysen. Hela resultatet är presenterat i bilaga 3. I tabell 5.1.1 kan de fyra vanligaste problemen tillsammans med de fyra vanligaste åtgärderna som polis och kommun valt att fokusera på utläsas, samt hur många kommuner som tagit upp dessa i sina dokument.

Tabell 5.1.1

Problem	Antal kommuner		Brottsförebyggande åtgärder	Antal kommuner
Organiserad brottslighet	9		Polisiär närvaro	10
Ungdomsbrott	8		Grannsamverkan	10
Narkotika/ Öppen drogscen	6		Trygghetsskapande av polis och frivilligorganisationer ⁵	9
Väld i offentlig miljö	5		Situationella åtgärder ⁶	9

⁵ Trygghetsskapande av polis och frivilligorganisationer avser då man involverat frivilligorganisationer (såsom nattvandrare, polisens volontärer, morsor och farsor på stan m. fl) i till exempel trygghetsvandringar.

⁶ Med situationella åtgärder menas åtgärder som syftar till att göra förändringar i den aktuella miljön, till exempel belysning.

En analys som kan göras utifrån denna tabell är att få kommuner väljer att fokusera på samma problem. Samtidigt kan konstateras att fler kommuner väljer samma åtgärder. Detta skulle kunna förklaras med att åtgärdernas karaktär är tämligen generell och därför kan appliceras på många olika sorters problem. Intressant att notera är att en av de två vanligaste åtgärderna, polisiär närvaro, är en åtgärd som ligger i linje med vad polisen gör i ordinarie verksamhet. Grannsamverkan och trygghetsskapande av polis och frivilligorganisationer är också åtgärder som används brett i landet även om de inte ingår i alla kommuners medborgarlöften. I tabell 5.1.2 görs en jämförelse av åtgärder som kan anses förhållandevis tätt knutna till ett specifikt problem.

Tabell 5.1.2

Problem	Antal kommuner		Brottsförebyggande åtgärder	Antal kommuner
Inbrott	4		Grannsamverkan	10
Trafikbrott	4		Trafikkontroller	7

Här kan utläsas att trots att endast fyra kommuner anser sig ha ett problem med inbrott så har tio kommuner valt att sätta in Grannsamverkan som förebyggande åtgärd. För trafikbrott gäller också att fyra kommuner valt att fokusera på dessa, men att sju kommuner ska arbeta extra med trafikkontroller. Dessa åtgärder kan visserligen även riktas mot andra problem, men detta vittnar ändå om en trend av att ta till ospecifika åtgärder vilka kan tänkas genomföras ändå i linje med ordinarie verksamhet.

Detta kan backas upp av att det i analysen av organisatoriska faktorer, som redovisas i tabell 5.1.3, inte är någon kommun som redogör för att de genomfört orsaksanalyser. Säkerligen har flera kommuner ändå gjort orsaksanalyser utan att skriva ut det i dokumenten, men att ingen kommun skrivit ut detta tyder ändå på att orsaksanalyser inte är något man väljer att lyfta eller trycka på. Detta stärks även av resultaten från intervjuerna som redovisas i nästa avsnitt.

Tabell 5.1.3

Arbetsmetod	Antal kommuner
Lägesbild	14
Orsaksanalys	0
Åtgärdsplan	11
Uppföljning	12
Utvärdering	1
Effektmål för åtgärder	1
Avtalad regelbundenhet för samverkansmöten	4
Medarbetardialog	8
Medborgardialog	11
Trygghetsundersökning	3
Ansvarsfördelning	9
Kommunikationsplan	6

Vidare har endast en av kommunerna formulerat mätbara effektmål, dvs. mål som går att mäta effekten av. De flesta kommunerna har formulerat generella mål, i stil med exempelvis "våldsbrotten ska minska". De flesta har även formulerat vad Brå, Polisen och SKL (2016, s. 65) kallar process- och produktionsmål, som till exempel beskriver hur många gånger en åtgärd ska genomföras eller hur många som ska nås av en åtgärd. Den typen av mål har inte kodats i matrisen. I kodningsmatrisen avses så kallade effektmål utifrån SMART-modellen, vilket är mätbara mål som beskriver hur arbetet ska påverka problemen (Brå, Polisen & SKL, 2016, s. 65, 66). Att inte formulera mätbara mål innebär att uppföljning blir mer eller mindre omöjlig och det blir svårt att veta huruvida åtgärden verkligen haft någon inverkan på det problem den syftade till att påverka (Brå, Polisen & SKL, 2016, s. 66). Avsaknad av orsaksanalyser och mätbara mål i dokumenten ligger även i linje med vad tidigare forskning visar (jmf Brå, 2018; Strandell, 2018).

Enligt Danermarks (2005) samverkansteori är det av yttersta vikt att samverkansparterna klargör sina utgångspunkter för att samverkan ska bli gynnsam. Han menar att det faktum att parterna ofta har väldigt olika organisatoriska förutsättningar gör samverkan extra komplext (Danermark, 2005, s. 32, 33) Att i en samverkansöverenskommelse därför tydliggöra hur arbetet ska gå till och vilka processer som ska genomföras skulle kunna utgöra en framgångsfaktor för att de olika parterna ska kunna lita på och räkna med varandra. Utifrån detta kan det vara extra intressant att titta på punkten ansvarsfördelning i tabellen 5.1.3, där vi kan utläsa att nio av de femton kommunerna har tydliggjort i dokumenten vem som har ansvar för vad. Att tydliggöra ansvarsfördelningen kan också underlätta uppföljningen då denna bör studera hur väl de olika parterna fullföljt sina åtaganden (Brå, Polisen & SKL, 2016, s. 80).

5.2 Semistrukturerade intervjuer med kvalitativ innehållsanalys

Resultatet av intervjuerna presenteras utifrån de teman som framkom i den kvalitativa innehållsanalysen av det transkriberade intervjumaterialet. De huvudteman som identifierats är: *organisation, arbetsmetoder och personliga, professionella och strukturella förutsättningar*. Resultaten kommer exemplifieras med citat från intervjupersonerna. De sex intervjupersonerna benämns IP1-6 i parenteser efter varje citat. Om ord eller meningar uteslutits ur citaten markeras detta med (...). Personliga pronomen som *han* eller *hon* har ändrats till *hen*. Namn på platser och personer har även tagits bort.

5.2.1 Organisation

Problematik i samverkan kopplat till hur verksamheterna är organiserade är något som framkommit i samtliga intervjuer. De organisatoriska faktorer som identifierats i materialet har delats in i fyra subkategorier i form av *kommunerna är politiskt styrda, mandat, resursbrist* samt *intern kommunikation*.

Kommunerna är politiskt styrda

En av svårigheterna som framkommit i intervjuerna med brottsförebyggande samverkan mellan kommun och polis är det faktum att kommunerna är politiskt styrda och har självstyre. Kommunen beskrevs i många fall ha långa beslutsvägar och i några fall beskrevs att politikerna lade sig i besluten för att få igenom sin politiska inriktning. Detta kan gestaltas med citat från en kommunal brottsförebyggande samordnare som på frågan om hur de väljer de problem som de fokuserar på i medborgarlöften och samverkansöverenskommelse svarade:

Dom bygger ju egentligen på våra lägesbilder som vi i princip tar fram på varannan veckas mötena som vi sitter på, så bygger det ju på det tillsammans med då såklart statistik och politisk viljeinriktning och stockholmsenkäten är ju ett stort underlag för oss också... så det är en blandning av dom underlagen.
(IP6)

Hen menar därav att den politiska viljeinriktningen utgör en del av underlaget för hur de kommer fram till de problem som de ska fokusera på i samverkansöverenskommelser och medborgarlöften. En kommunpolis uttryckte vidare viss frustration över att politiker inte alltid har förtroende för det arbete som tjänstemän och polis lagt ner:

För det är ju också så här att just medborgarlöftet, det ska ju liksom vara utefter den lokala problembilden och framför allt medborgardialogen. Vi har ju varit ute och pratat med massor med människor och tagit in deras synpunkter, haft det som ett av flera raster i den här genomlysningen för att se, vad ska vi jobba med, och då menar jag på att om då en folkvald politiker kommer in från högerkanten, när hela den här processen och det här arbetet är gjort, och ändå ska bestämma vad det ska stå där, varför gör vi då hela den här? Lita på processen och ha förtroende för att tjänstemän och polis har gjort det här enligt plan och kommit fram till en produkt som liksom bottnar i allt det här. Nä då kommer man som politiker och säger 'nej vi tycker det ska stå så här, och ni måste tänka på det här'. (IP5)

Ovanstående citat kan förstås utifrån Danermarks (2005, s. 37-39) resonemang om hur politisk styrning påverkar samverkan. Han menar att ju mindre politisk styrning det är inom de samverkande organisationerna, desto större frihetsgrader har de inblandade yrkeskategorierna. Problem kan uppstå när människor med olika frihetsgrader, dvs. olika grader av politisk styrning, ska mötas i samverkan. Vidare skrivs att det faktum att representanter från de olika organisationerna har olika frihetsgrader oftast inte är något som de inblandade kan påverka. För att samverkan ska fungera mellan organisationer med olika frihetsgrader menar man att de organisatoriska olikheterna samt vad de bottnar i behöver klargöras och accepteras, annars finns risk att problemen psykologiseras och att man skyller på personkemi. Ovanstående citat leder

även in på nästa kategori då det som beskrivs om att politiker “kommer in och bestämmer” kan bero på att samverkansgruppen saknar mandat att fatta beslut.

Mandat

Både kommunala brottsförebyggande samordnare och kommunpoliserna upplevde svårigheter kopplat till att de kommunala brottsförebyggande samordnarna sällan hade mandat eller befogenheter att driva arbetet. Vidare upplevdes kommunen i många fall ha långa beslutsvägar. Detta citat om att den kommunala brottsförebyggande samordnaren saknar mandat för arbetet är talande för flera berättelser. På frågan om de personer som ingår i samverkan fått de mandat som behövs svarade hen:

- Nej för det är ingen som har några mandat. Förutom då kommunpolisen har fått det av sin chef. Men det är ingen annan.

- Så om det behövs ta ett beslut, hur lång tid tar det liksom, från att ni sitter i den här gruppen och känner att det här behöver vi besluta om, och så ska det upp till någon chef?

- Ja det beror helt på vilken nivå det ska upp till. Ska det upp till den närmsta chefen, ja då kanske det tar några dagar. Ska det upp till kommundirektören, ja det beror ju på när hen har tid, ska det upp till politiken, då vet man ju att det blir långdraget. För då ska man ju vänta in, det ska ju bli behandlat först, det ska gå till nämnden, om dom känner för det och har tid det datumet, annars blir det bordlagt till nästa och det är ju så det ser ut.

- Tror du att dom skulle kunna ge er mandat? Alltså finns det i organisationen att man kan ge mandat till dom som sitter på plats?

- Ja ja, ja.

- Det är bara det att dom har valt att inte?

- Ja dom har valt att mandaten ska ligga hos verksamhetschefer och kommundirektör. (IP1)

Frågan om mandat går även igen i Danermarks (2005, s. 32) samverkansteori, där han menar att det är viktigt att parterna i samverkan klargör för varandra vilka mandat de har och hur organisationen samt beslutsvägar ser ut. Han menar även att ledningens ovilja att delegera beslutmandat till samverkansgruppen antingen kan bero på att ledningen saknar förtroende för gruppen eller att det kan handla om prestige, där chefen vill vara den som fattar besluten

(Danermark, 2005, s. 34, 35). Vidare menar Danermark (ibid.) att det är helt centralt att frågan om beslutsmandat diskuteras och klargörs innan samverkan sätter igång. Flera intervjupersoner har dock vittnat om att det inte finns några tydliga riktlinjer gällande vilka beslutsmandat som gäller. I en kommun uppgavs däremot att trots att det inte fanns några tydliga riktlinjer gällande vilka mandat den brottsförebyggande samordnaren hade, så upplevde hen ändå att och att de kunde "ta" mandat genom att backa upp sina beslut med ett grundläggande bakgrundsarbete gjort gemensamt med arbetsgruppen för brottsförebyggande frågor. Hen svarade såhär på frågan om mandat:

- Alltså vi brukar säga att vi har till viss del, men vi tar mandatet lite så...det finns inget uttalat att 'ni får göra som ni vill'. Men jag tänker att i och med att vi ändå är ganska tydliga och att vi är ganska, amen det här 'att vi måste göra det tillsammans' så kan vi ändå liksom såhär, ja men behöver vi göra en viss kortsiktig åtgärd då är det ingen utav direktörerna som säger, 'nej det där åh, så där kan ni inte göra', utan man har den där tilliten så.. (...)

- Så det är någonstans, ni har på fötterna till det ni gör och kan visa att det här funkar?

- Ja. Och där tror jag också i det att, att just att vi har en så nära samverkan mellan de här olika så är det ju ingen som kan säga såhär, 'nä men oj så där kan ni inte göra', för att vi alla är liksom, gör det tillsammans. (IP2)

Danermark (2005, s. 34) skriver att det kan upplevas svårt och utelämnande att ensam behöva argumentera för ett beslut som fattats i en arbetsgrupp till chefer och beslutsfattare. Om chefen ifrågasätter vad man kommit fram till kan det påverka personens fortsatta agerande i gruppen och medföra att denne blir mer försiktig och restriktiv. Att arbetsgruppen kollektivt presenterar förslag till chefer med beslutsmandat kan därför tänkas öka chanserna att få igenom beslut. Detta då det kan tänkas svårare för en chef att ifrågasätta en hel arbetsgrupp med representanter från både polis, kommun och flera olika förvaltningar, än en ensam kommunrepresentant.

Resursbrist

På temat om organisation blev det också tydligt att flera intervjupersoner från både kommun och polis upplevde en brist på resurser. Inom polisen rörde det sig oftast om personalresurser, medan det inom kommunen även handlade om ekonomiska resurser. En intervjuperson menade

att resurserna begränsade valet av åtgärder, vilket var talande för flera intervjupersoners utsagor:

- *Ja... eller jo det finns ju resurser för dom insatserna vi valde, men kanske inte dom insatserna som behövdes.*
- *Så ni valde insatser utifrån resurserna?*
- *Ja precis vi fick ju utgå från dom resurserna vi hade. Annars hade vi ju kunnat göra det bredare och lite bättre. (IP1)*

En kommunpolis uttryckte att det brottsförebyggande arbetet alltid kommer i andra hand:

Ja asså vi styr ju inte över resurserna. Inom polisen är det så att: 1, utryckningskvoten måste fyllas (...) först måste vi ha så många minimibilar som vi måste ha för utryckning. Om vi har det och vi har personal över då kan vi säga att dom måste vara med på någon brottsförebyggande åtgärd, här ska vi göra en trygghetsvandring i centrum eller vad det nu kan vara för någonting. Så att brottsförebyggande arbetet kommer alltid i andra hand. (IP3)

Ett syfte till samverkan kan vara att utnyttja de kollektiva resurserna på ett bättre sätt, men samverkan som startas för att enbart uppnå besparingar är dömd att misslyckas (Brå, Polisen & SKL, 2016, s. 25). Att samverka kräver ett avsättande av både tid och pengar, annars riskerar diskussionerna att hamna i en situation där parterna försöker överföra ansvaret på varandra (ibid.). För att samverkansarbetet ska kunna bli fruktbart måste därför båda parter allokera resurser till detta arbete och klargöra för den andra parten vilka resurser som finns att tillgå.

Intern kommunikation

Ett problem som flera lyfte under intervjuerna var att den interna kommunikationen var svårare än den externa. Det vittnades om att andra inom den egna organisationen hade så fullt upp med det egna att även om de uppskattade det brottsförebyggande arbetet så hade de inte tid att sätta sig in i det. I en intervju var det däremot tvärtom, där lyftes den interna spridningen av dokumenten som en framgångssaga och ett flertal personer inom andra förvaltningar uppskattade dokumenten och använde dem i sitt eget arbete.

Och den här lägesbilden samlar vi ju ihop och den används ju, vi distribuerar den ganska stort så att alla våra, till exempel de politiska partierna, kommunalråden får den, alla våra direktörer, men också väldigt många verksamhetschefer får ta del utav den här bilden då. (...) Så det är många som också använder den, till exempel våra fältare tittar ju igenom den och bestämmer var de ska göra sin fältning, var de ska fokusera någonstans, och likadant polisen, vi har ju såhär "helginsats", dvs. att det är extra styrka över helgen, och de tittar ju också jättemycket så här men var är det oroligt, vart händer det saker och var behöver vi vara någonstans, så. (IP2)

Att på detta sätt förankra samverkansarbetet i hela organisationen och på alla nivåer är ett sätt att legitimera arbetet och försäkra sig om arbetets långsiktighet (Brå, Polisen & SKL, 2016, s. 25). Effekterna av samverkansarbetet riskerar att utebli i vissa delar om kommunikationen inte fungerar.

5.2.2 Arbetsmetoder

Temat belyser vad som framkommit i intervjuerna om hur arbetet bedrivs gällande de arbetsmetoder som beskrivs i handboken. Två delar i arbetsprocessen har tagits upp som särskilt svåra i majoriteten av intervjuerna. Dessa är orsaksanalyser och målformulering för åtgärderna.

Orsaksanalys

Om orsaksanalys uppgav flera av intervjupersonerna att de önskade bli bättre på dem. Detta gällde både kommunanställda och poliser. Några uppgav att de inte riktigt kommit igång med att göra orsaksanalyser, men att det var något de ämnade börja med. Även de som gjorde regelbundna orsaksanalyser uppgav dem som ett utvecklingsområde likt citaten nedan. Detta var i svar på frågan om det fanns något som skulle kunna bli bättre i arbetet i sin helhet:

Jag tror nog att vi skulle behöva lite mera med orsaksanalyser, det går ju att, och jag tänker att det är det som tar tiden, där tiden inte riktigt räcker till alltid utan så här, 'a men vi gör det här, så här har vi gjort förut', lite så. (IP2)

Enligt denna brottsförebyggande samordnare är det lätt att falla tillbaka på det som gjorts tidigare och använda samma åtgärder som använts förut då inte orsaksanalyserna genomförts ordentligt. Att på detta sätt "göra det gamla vanliga" framkom i flera intervjuer då

orsaksanalyserna problematiserades. En kommunpolis beskrev det som att de upplevde att de gissade lite eftersom de varken hade förmåga eller resurser att genomföra ordentliga analyser:

”Ibland blir det ju lite killgissning liksom så. För att vi är ju inte skickade och liksom lämpade eller bemannade för att kunna göra riktiga djupanalyser.” (IP5)

Detta återspeglas även i Reisigs (2010, s. 42) genomlysning av studier på POP, där det beskrevs att då poliser upplevde analysen som svår och resurskrävande så föll de tillbaka på intuition och egna erfarenheter i stället. Brå, Polisen och SKL (2018, s. 5) skriver att risken med att en ordentlig orsaksanalys inte genomförs är att åtgärderna då ofta riktas mot symptomen (alltså de identifierade problemen) i stället för problemets orsaker, vilket sällan har lika stor effekt. Att kunna genomföra en adekvat orsaksanalys utgör därmed grunden för att kunna välja lämpliga åtgärder. En koppling till åtgärdernas lämplighet kan inte göras enbart utifrån intervjuerna men kommer diskuteras vidare i sammanställningen av de gemensamma resultaten.

Effektmålformulering

I alla intervjuer uppgavs att mål formulerades för åtgärderna, men intervjupersonerna beskrev samtidigt att de tyckte det var svårt. Framför allt uppgavs det som svårt att formulera mål där ett resultat sedan kunde mätas. En av de brottsförebyggande samordnarna uttryckte att de hade jobbat länge med att försöka formulera tydliga effektmål, men fortfarande inte riktigt kommit fram till någon bra lösning:

Det som var svårt var ju att hitta mål egentligen. Asså mätbara mål på dom här effekterna. Det har vi funderat jättemycket på och faktiskt inte kommit fram till någonting. Vi har tittat på andra kommuner om dom har satt några effektmål, men det är svårt i samverkan med polis. Man kan göra trygghetsmätningar och allt möjligt men det är svårt att säga att just den här insatsen ledde till... Ja det kanske var terrordåd samtidigt och då vart det jätteotryggt. Det är ju svårt att koppla dom här insatserna till effektmål. Så det var ju väldigt klurigt. Så nu har vi mer att egentligen är målet att dom ska genomföras och då att vi kanske ha nått ut med information till ett visst antal personer eller ja, på det sättet. Det är lite så vi får mäta dom. (IP6)

Svårigheten med att formulera effektmål är något som även lyftes i både Brås (2018, s.10, 11, 107) rapport och Strandells (2018, s. 6, 7) genomlysning och där man uppmanade till att formulera mål som går att mäta. Detta är således något som går igen i ett flertal studier och som fortfarande behöver utvecklas. Att formulera mätbara mål är även avgörande för att kunna genomföra adekvata utvärderingar och uppföljningar, vilket behövs för att påvisa behovet av arbetet. Likt intervjupersonen i citatet ovan förklarade blir resultatet ofta att man sätter upp så kallade process- eller produktionsmål där man beskriver hur en åtgärd ska genomföras eller hur många gånger, då effektmål upplevs som svåra att formulera (Brå, Polisen & SKL, 2016, s. 65).

5.2.3 Personliga, strukturella och professionella förutsättningar

I detta tredje huvudtema förekommer utsagor som kan kopplas till dom individer som ingår i samverkan. Det har uppkommit i intervjuerna att det för dessa personer finns ett visst kunskapsbehov, men även ett behov att få tydliga ramar för sitt arbete. Många har även berättat om att det upplevs vara personbundet huruvida samverkan fungerar eller ej.

Kunskapsbehov

Flera kommunpoliserna menade att det var viktigt att få kunskap om kommunens organisation, då det skiljer sig avsevärt från hur polisen är organiserad. De intervjuade kommunpoliserna beskrev samtliga att de genomgått någon form av kommunpolis-utbildning, där studier om kommunalförvaltning upplevdes vara särskilt hjälpsamt i rollen som kommunpolis.

...Och den stora behållningen där, det var ju den kommunala förvaltningen, det är ju ingenting som jag skulle liksom läsa så där privat, men det har ju varit liksom, hur fungerar en kommun, vad måste dom ha? (...) Ja men alltså hur fungerar en kommunal förvaltning, hur är nämnder uppbyggda, vad måste man ha, hur är gången? Ärendet som kommer in, hur går det alltså sin väg upp innan det klubbas och bestäms? Och det är rätt viktigt för oss att hålla koll på. Så det var ju riktigt bra faktiskt. (IP5)

Då parterna i detta samverkansarbete kommer från två helt olika organisationer kräver det att det skapas förståelse för den andres organisation (Brå, Polisen & SKL, 2016, s. 26). Vidare krävs en ömsesidig respekt för varandras olikheter samt att parternas olika styrkor tas till vara.

Kommunpolis-utbildningen tycks varit särskilt berikande för kommunpoliserna genom att den bidragit till en djupare förståelse för hur kommunerna fungerar.

Ramar för yrkesrollen

I de flesta intervjuer framkom det att intervjupersonerna saknade ramar för vad de skulle göra i sitt arbete och hur det brottsförebyggande samverkansarbetet skulle genomföras. Detta förekom både inom kommunen och polisen. Citatet nedan är hämtat från en intervju med en brottsförebyggande samordnare som inte upplevde att hens kommun hade satt någon struktur för hur hen skulle utföra sitt arbete:

- *Tyckte du att det fanns tydliga ramar och instruktioner för hur arbetet skulle gå till?*
- *Nej inte egentligen. Nej. Asså det finns ju allt kunskapsunderlag från Brå och SKL och allt sånt där men sen måste ju organisationen sätta ramarna också och det finns ju inte över huvud taget.*
- *Så du fick skapa dina egna ramar liksom?*
- *Ja, ja. (IP1)*

Att inte få tydliga ramar från sin organisation gör att intervjupersonerna själva behöver utforma sitt arbete, vilket kan leda till stora skillnader beroende på vilken person som innehar positionen. Danermark (2005, s. 11) menar att när grundläggande förutsättningar för samverkan inte föreligger blir påfrestningarna större på de inblandade personerna vilket kan göra att personliga egenskaper kan upplevas som störande. Även Brå, Polisen och SKL (2016, s. 30) skriver att det behövs tydlig struktur för samverkansarbetet då det underlättar arbetet och uppföljning.

Personbundet

Vad som också framkom i intervjuerna var att arbetet upplevs vara personbundet. Flera menar att huruvida samverkan fungerar bra eller dåligt beror på de inblandades personliga egenskaper. Detta uppgav både brottsförebyggande samordnare och kommunpolis. En kommunpolis beskrev att det är svårt att hitta kanalerna in i kommunen och att anledningen till att de ändå lyckats med detta beror på en viss kommunpolis personliga engagemang och egenskaper:

...de har en väldigt stor organisation, och det har bildats stuprör så det är svårt att hitta kanalerna in, är det. Men det funkar. Ehh... och det är mycket tack vare

(namn på kommunpolis) då, att hen har ett sånt kontaktnät in i kommunen... Men problemet är ju när, när det blir personbundet. Jag menar skulle (namn på kommunpolis) sluta nu, eller börja med någonting annat eller så, då är det ju svårt att hitta det här igen. Det finns liksom inte färdiga kanaler riktigt, utan det är mycket på grund av hens personkänedom skulle jag säga. (IP4)

En annan kommunpolis beskriver att hen upplever att den brottsförebyggande samordnaren drar ett väldigt stort lass och att samverkansarbetet till stor del hänger på hen personligen:

Jag vet inte riktigt vad man har för nytta av de andra där i gruppen, dom gör ju andra delar som inte jag märker av säkert, men det känns ju som att det skulle behövas två (namn på kommunens brottsförebyggande samordnare) för att hen ska bli avlastad. För det finns ju ingen som jag uppfattar där i trygghetssektionens grupp som har kompetensen och kollen och är insatta, hen är så insatt i allting (...) så det är väl det jag känner mest oro för att om hen går in i väggen och blir borta ett halvår, då blir det ju rätt jobbigt. (IP3)

Att flera av intervjupersonerna upplever det som att de personliga egenskaperna är avgörande för samverkansarbetet kan bero på den avsaknad av ramar som diskuterats ovan. Vem personen i ett arbete är blir viktigt då de grundläggande strukturerna för arbetet saknas (jmf. Danermark, 2005, s. 11).

5.3 Sammanställning av gemensamma resultat

Det mest framträdande resultatet som uppkom i både den kvantitativa innehållsanalysen och intervjuerna är svårigheten med orsaksanalyser. I analysen av samverkansöverenskommelser och medborgarlöften framkom att ingen kommun beskrivit att de genomfört orsaksanalyser. Att resultatet även pekar på att majoriteten av åtgärderna är generella och inte riktas specifikt mot orsakerna till brottsproblemen stämmer också in i denna analys. Under intervjuerna förstärktes vidare denna bild av svårigheten med orsaksanalyser, då alla intervjupersoner uppgav att detta var något som de inte gjorde, önskade att de hade mer tid till eller ville bli bättre på. Detta går också väl i linje med den tidigare forskningen som både i internationell forskning av POP och den svenska forskningen på samverkansprocessen beskrivit att analyser av brottsproblem är svåra och därför gärna skyndas förbi (Brå, 2018, s. 52; Reisig, 2010, s. 42; Strandell, 2018, s. 6)

I handboken beskrivs att orsaksanalyser med fördel kan ta utgångspunkt i de tre faktorerna som möjliggör brottsituationen, gärningspersonen och brottsoffret/brottsobjektet (Brå, Polisen & SKL, 2016, s. 50, 51). Detta lyfts även i den orsaksanalyshandbok som Brå, Polisen och SKL (2018, s. 15) gett ut, där det förklaras att detta resonemang grundar sig i Cohen och Felsons rutinaktivitetsteori. Även i regeringens (2017, s. 14) brottsförebyggande program lyfts teorin som en värdefull utgångspunkt i det brottsförebyggande arbetet. Det framkom även i ett antal av intervjuerna att rutinaktivitetsteorin används vid orsaksanalyser, samtidigt som orsaksanalyser beskrivs som svåra att genomföra. En fråga som kan ställas utifrån detta är huruvida rutinaktivitetsteorin verkligen är ett bra hjälpmedel i detta arbete.

Att utgå från att det krävs en gärningsperson, ett offer/ objekt och en situation där brottet uppstår för att brott ska begås, kan anses vara att simplificera ett komplext problem. Det skapas ingen djupare förståelse kring varför brotten uppstår. Att sedan applicera detta på ett brottsförebyggande arbete blir därav svårt eftersom den hjälp som ges är att för att förebygga brott så bör man ändra faktorerna som möjliggör brott. Problemet är att många åtgärder kan hävdas påverka alla faktorer i teorin. Ett illustrerande exempel är kameraövervakning, vilket skulle kunna ses som ett sätt att påverka situationen. Men när det skyltas med att ett område kameraövervakas så kan det också tänkas minska motivationen hos gärningspersonen. Det kan också påstås att då ett offer/ objekt kameraövervakas så minskar det tillgängligheten och lämpligheten hos offret/objektet. Detta kan antingen tydas som att åtgärderna inte är specifika nog, eller som att teorin är för generell för att tillämpas på det sättet.

Teorin kan liknas vid ett cirkelresonemang som inte ger någon praktisk handledning i arbetet med orsaksanalyser. Rutinaktivitetsteorin kan kanske öka förståelsen för hur brott uppstår, vad som här ifrågasätts är huruvida det är rimligt att den ges så pass stort utrymme i sammanhanget (Regeringen, 2017, s. 14; Brå, Polisen & SKL, 2018, s. 15; Brå, Polisen & SKL 2016, s. 50, 51). Vidare kan det ifrågasättas utifrån att Cohen och Felson (1979, s. 589) endast ämnade att förklara de brott där gärningsperson och brottsobjekt/ offer kommer i fysisk kontakt med varandra, vilket innebär att teorin inte kan tillämpas på alla typer av brott.

Ytterligare ett tema som framkom i båda studiens delar var svårigheten att formulera mätbara mål för åtgärderna. Endast en kommun hade formulerat effektmål i den kvantitativa innehållsanalysen och flera av intervjupersonerna uttryckte att de upplevde detta som svårt.

Detta är i linje med tidigare forskning där det sedan tidigare framkommit att effektmål varit en svårighet (Brå, 2018, s. 10, 11; Strandell, 2018, s. 4). Det kan tänkas att svårigheterna med att sätta effektmål kan bero på åtgärdernas generella karaktär. I den kvantitativa innehållsanalysen konstaterades att majoriteten av åtgärderna var breda i sin utformning och inte specifikt riktade till ett brottsproblem. Även i intervjuerna framkom att åtgärderna många gånger valdes utifrån vad man tidigare genomfört för åtgärder och vad resurserna räckte till. Om det funnits mer resurser hade förmodligen åtgärderna sett annorlunda ut. De åtgärder som nu väljs innefattar ofta ökad närvaro av polis och andra organisationer och den typen av åtgärder är svåra att beräkna och mäta ett resultat av, utan då blir målen ofta att det till exempel ska vara polisiär närvaro vid en specifik plats tolv gånger per år. Åtgärden är då mätbar, men inte effekten av den. I handboken för samverkan (Brå, Polisen & SKL, 2016, s. 25) förklaras att det är viktigt att klargöra organisationerna i samverkans intressen och möjligheter inför samverkan för att inte hamna i diskussioner om detta senare. De menar att om parterna inte varit tydliga med vilka resurser som finns att tillgå från de respektive organisationerna så finns en risk att hamna i en situation där parterna försöker föra över ansvaret på den andra parten.

6. Diskussion

Avsnittet börjar med en diskussion kring det viktigaste resultatet och hur det förhåller sig till tidigare forskning. Därefter kommer ett avsnitt kopplat till samverkansteori och hur resultatet kan kopplas till den. Sedan förs en diskussion om studiens metod och huruvida andra metoder kunnat användas. Slutligen presenteras förslag till vidare forskning utifrån studies resultat.

6.1 Resultat

Resultatet av denna utvärdering pekar på två områden inom arbetsmetoden som behöver utvecklas generellt. Dessa är orsaksanalyser och målformulering. Orsaksanalyser genomförs väldigt sällan och i intervjuerna berättades att de som gjorde orsaksanalyser tycker det är svårt eller att de inte håller måttet. Detta gällde både inom polisen och kommunen och resultatet speglas även i såväl svensk som internationell forskning (jmf. Brå, 2018, s. 10, 11, 52, Reisig, 2010, s. 42; Strandell, 2018, s. 6). Brå, Polisen och SKL (2018, s. 4, 5) skriver att orsaksanalyser krävs för kunna sätta in de åtgärder som bedöms ha störst möjlighet att påverka problemet och som inte endast syftar till att åtgärda symptomen utan kan riktas mot orsakerna.

När det gäller målformulering framkom att det saknas mål som formuleras på ett sådant sätt att en effekt kan mätas utifrån dem. I stället formuleras ofta mål om att vissa åtgärder ska utföras ett visst antal gånger. Även detta är något som påvisats i tidigare forskning (jmf. Brå, 2018, s.10, 11; Strandell, 2018, s. 4). Risken med att inte formulera effektmål är att det då inte går att påvisa några faktiska resultat av arbetet, vilket kan göra att samma åtgärder används gång på gång utan att faktiskt påverka problemen. Det kan också vidare riskera arbetets legitimitet gentemot beslutsfattare vilket gör att arbetet inte ges de resurser som krävs.

Utifrån resultatet har vi också identifierat två områden som vi anser kan stärka det lokala brottsförebyggande arbetet och som i intervjuerna lyftes som positiva. Det första var när arbetet hade spridits inom hela den organisation som intervjupersonen verkade inom. Det beskrevs som att hela organisationen hade kunskap om arbetet och att många kunde inkorporera det i sitt eget arbete. Detta är säkerligen sammankopplat med att arbetet ges prioritet då prioriteringen och den interna spridningen föder varandra gemensamt. Den andra faktorn som kan stärka arbetet är att personerna i samverkan ges tydliga mandat. Att fördela mandat är på sätt och vis att ge arbetet legitimitet, genom att mandaten ger tyngd och prioritet åt dessa frågor. Danermark (2005, s. 32) skriver att personer som möts i samverkan ofta har olika beslutsbefogenheter vilket försvårar gemensamma beslut, vilket i sin tur ofta leder till irritation och ineffektivitet. I en intervju uppkom att den brottsförebyggande samordnaren upplevde en styrka i att hela gruppen tillsammans stod bakom samverkansarbetet och att hen på så sätt kunnat ta sig mandat i vissa frågor. Att de från flera delar inom den kommunala organisationen gemensamt med polisen gjorde arbetet tillsammans innebar att det var svårare för beslutsfattare att ifrågasätta.

Sammanfattningsvis vill vi lyfta en idé om att alla dessa frågor handlar om att ge arbetet legitimitet. Mandat ger personerna i arbetet legitimitet, att hela organisationen har kunskap om och använder sig av arbetet ger legitimitet och att kunna genomföra ordentliga orsaksanalyser och mäta effekterna av åtgärder styrker arbetets legitimitet. Dessa faktorer skulle därmed tillsammans stärka hela arbetet och därmed ge belägg till varför arbetet bör prioriteras.

En skillnad som identifierats i studiens resultat jämfört med resultatet från Brås (2018, s. 65, 66) studie är beskrivning av gemensamma lägesbilder i samverkansöverenskommelse och medborgarlöften. I Brås studie identifierades brister gällande lägesbilds-dokumentation, vilket

inte identifierats i denna studie där 14 av 15 kommuner beskriver detta i dokumenten⁷. Detta kan tyda på att det skett en utveckling gällande att ta fram gemensamma lägesbilder.

6.2 Samverkansteori

Kunskap- och förklaringsmässiga faktorer

Enligt Danermark (2005, s 27, 28) kan människor som möts i samverkan ha olika synsätt, kunskapstraditioner och bygga sina argument på olika teoretiska perspektiv. Om så är fallet menar Danermark vidare att dessa bakgrunder måste förtydligas för att skapa förståelse för varandra och på så sätt underlätta samverkan. Detta har undersökts i denna studie genom intervjuerna, men har inte framkommit i resultatet. De flesta intervjupersonerna uppgav att samverkan och förståelsen för den andre partens utgångspunkt fungerade väl på "tjänstemannanivå", alltså mellan de personer som primärt ingår i samverkan. Däremot uppgav några också att politikerna i kommunen lade sig i arbetet. I de fallen uppstod en situation där de upplevde att de behövde förklara arbetets innebörd och syfte för politikerna och i viss mån utbilda dem. Det är vidare möjligt att kunskapsbakgrund och teoretisk utgångspunkt inte är något intervjupersonerna reflekterat över och att de därför inte uppgav de som en svårighet. Om studien genomfört observationer vid samverkansmöten kanske detta hade blivit tydligare. Det skulle också kunna vara så att eftersom parterna i denna samverkansform har tämligen tydliga dokument om hur det brottsförebyggande samverkansarbetet bör genomföras (Brå, 2016), så har de också liknande utgångspunkter för detta arbete.

Faktorer i formella och informella regler

Danermark (2005, s 43) skriver att det för samverkansarbeten finns olika formella och informella regler som sätter ramar för arbetet och att dessa kan skilja sig mellan samverkansparterna. Detta menar han kan skapa svårigheter i samarbetet, men kan avhjälpas genom att det i ett tidigt skede konstateras vilket regelverk som gäller. Denna studie påvisar liknande resultat utifrån att det i flertalet intervjuer problematiserades att samverkansarbetet inom polisens organisation fanns i regelverket, medan kommunerna i linje med sitt självstyre ej var tvingade att arbeta med dessa frågor. Detta upplevdes i vissa fall som att arbetet hade olika prioritet inom polis och kommun vilket kunde leda till stor frustration över att arbetet inte fortskred.

---

⁷ Se bilaga 3 för resultat

Faktorer i den organisatoriska situationen

I Danermarks (2005, s 32, 35) samverkansteori konstateras att parterna i samverkan kommer från olika organisatoriska situationer vilket bland annat kan innebära att de har olika beslutsmandat. Vidare menar Danermark (ibid.) att detta kan skapa ojämlikhet i samverkansarbetet och skapa irritation i gruppen. Denna studies resultat påvisar likt Danermarks teori att mandatfrågan har inverkan på samverkansarbetet. Den kommunala brottsförebyggande samordnaren uppgavs i flera fall inte ha fått mandat att ta beslut i frågor, utan behövde i många fall vänta på beslut från överordnade i flera veckor. Detta problematiserades av flera intervjupersoner utifrån att polisen beskrevs som en reaktiv organisation med snabba beslut och där man ville ha snabba resultat. Flera av kommunpoliserna lyfte samtidigt att de var tacksamma över den utbildning de fått om offentlig förvaltning då denna gett dem ökad förståelse för just kommunen som organisation och hur arbetet i kommunen går till.

6.3 Metod

Den kvalitativa analysen har ägnats störst fokus i studien. En avgränsning behövde göras då det inte fanns tidsmässiga resurser att även göra en djupgående kvantitativ analys. Metoderna bedömdes ändå kunna komplettera varandra genom att det som framkom i dokumenten sedan kunde följas upp och förstås utifrån intervjupersonernas utsagor. Att triangulering använts på detta sätt kan hävdas ha bidragit till att resultatets trovärdighet ökat genom att begrepp har mätts utifrån två olika forskningsstrategier (jmf Bryman, 2011, s. 562). Om studien å andra sidan enbart utgått från en metod kan tänkas att en mer djupgående, om än smalare, analys kunnat göras och på ett mer gediget datamaterial. Det faktum att studien är en utvärdering och att utvärderingars huvudsakliga fokus är att resultaten ska komma till användning, blev avgörande för beslutet att använda två metoder (jmf Weiss, 1998, s. 15). Detta då det förväntades generera mer trovärdiga resultat och en större förståelse för de problem som är kopplade till samverkansarbetet, och därmed skapa bättre förutsättningar att komma fram till effektiva lösningar (jmf Bryman, 2011, s. 575).

En begränsning gällande den kvantitativa metoden är att den endast studerat kvantiteten av vad som tagits upp i dokumenten. Om även kopplingar mellan problem och valda åtgärder studerats, hade en djupare analys av arbetet med att välja åtgärder till problemen kunnat göras. Det har

dock inte funnits utrymme att göra en sådan djupare analys och det har heller inte varit studiens syfte.

Begränsningar i den kvalitativa delen kan även hävdas, exempelvis gällande hur många intervjuer som genomförts. Om studien endast utgått från en kvalitativ ansats hade fler intervjuer kunnat genomföras vilket, i likhet med vad som diskuterats i föregående stycke, hade resulterat i ett mer gediget material. Vidare kan valet av intervjupersoner ifrågasättas. Intervjuerna har genomförts med nyckelpersoner i samverkansarbetet, det ingår dock betydligt fler i detta arbete. Om även andra personer i samverkansarbetet intervjuats kan tänkas att en bredare bild hade erhållits. Detta då olika personer med olika roller i samverkansarbetet säkerligen har olika syn på- och olika uppfattningar om arbetet. Denna studien belyser hur kommunpolis och kommunernas brottsförebyggande samordnare beskriver arbetet och är inte talande för hur samverkansarbetet upplevs av andra inblandade parter. Vidare kan ett annat angreppssätt tänkas ha lett till ett annat resultat. Om studien exempelvis utgått från ett mer renodlat induktivt angreppssätt och datainsamlingen inte utgått från handboken för samverkan (Brå, Polisen & SKL, 2016), hade förmodligen ett annat resultat erhållits. Det hade dock varit svårt att kunna uttala sig om hur arbetsprocessen fungerar, då det utifrån programteori krävs något att jämföra med för att göra ett sådant uttalande. Detta då en utvärdering bör genomföras utifrån de dokument som vägleder arbetet för att på så sätt bättre förstå arbetets mål och verksamheter (Sandberg & Faugert, 2017, s. 84, 85). Slutligen har valet av analysmetod säkerligen påverkat resultatet. Då den kvalitativa innehållsanalysen bygger på att tematisera och reducera materialet finns risk att helhetsperspektivet missas och att intressanta aspekter går förlorade (jmf Schreier, 2012, s. 7, 8).

6.4 Vidare forskning

Denna studie har utvärderat det brottsförebyggande samverkansarbetet i Stockholms läns kommuner. Detta ansågs viktigt utifrån att det är ett tämligen nytt arbetssätt och att implementering tar tid. Därför bör utvärderingar genomföras även i framtiden för att säkerställa att arbetet utvecklas vidare. Studier med annan omfattning och urval där även andra parter i samverkansarbetet inkluderas vore särskilt utvecklande av arbetssättet.

Ett resultat som lyftes i tidigare forskning var att det fanns en svårighet i att nå ut till den bredare populationen i arbetet med medborgardialoger, de som nåddes var ofta en tämligen homogen

grupp (Reisig, 2010, s 39; Brå, 2018, s. 45, 46). Denna studie har inte haft för avsikt att undersöka detta, men det rekommenderas att andra studier studerar detta vidare. Eftersom medborgardialogerna används som informationskälla till utformandet av medborgarlöften och därigenom är beslutsgrundande för vilka problem som parterna arbetar med är det viktigt att den grupp som nås av dialogerna är representativ för befolkningen som finns i kommunen.

Denna studie har utifrån metodvalen inte kunnat studera kopplingen mellan problem och åtgärd. En studie av samverkansöverenskommelser och medborgarlöften med kvalitativ innehållsanalys hade däremot kunnat studera detta samband. Då hade även användandet av rutinaktivitetsteorin kunnat studeras närmare. Utifrån resultatet från denna studie att rutinaktivitetsteorin inte tycks hjälpa parterna i arbetet med orsaksanalyser hade det varit intressant att studera hur teorin används i arbetet.

Inför framtida forskning vill vi också poängtera att det är viktigt att även fokusera på kommunens del i samverkansarbetet. Tidigare forskning har främst haft ett polisiärt fokus (jmf. Brå, 2018; Reisig, 2010), men då detta arbete ska bygga på samverkan mellan kommun och polis så är det viktigt att båda parter del i arbetet studeras. Det kan däremot anses svårt att studera hur kommunen arbetar då detta skiljer sig mycket kommunerna emellan. Detta kan dock ses som ytterligare en anledning att genomföra sådana studier då det kan bidra till effektivisering av hur kommunerna arbetar.

7. Referenser

Bryman, A. (2011) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Stockholm: Liber

Brottsförebyggande rådet (2013). *Samverkan mellan polis och kommun - Brottsförebyggande arbete utifrån överenskommelser*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet

Brottsförebyggande rådet (2018). *Polisen arbete med medborgarlöften - fallstudier från fyra områden i Sverige*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet

Brottsförebyggande rådet, Polisen & Sveriges Kommuner och Landsting (2016). *Samverkan i lokalt brottsförebyggande arbete*. Hämtad från:

https://www.bra.se/download/18.47fa372d1520dfb2fc559f39/1453792712863/2016_Samverkan_i_lokalt_brottsf%C3%B6rebyggande_arbete.pdf

Brottsförebyggande rådet, Polisen & Sveriges Kommuner och Landsting (2018).

Orsaksanalys i lokalt brottsförebyggande arbete. Stockholm: Brottsförebyggande rådet

Cohen, L. E., & Felson, M. (1979). Social change and crime rate trends: a routine activity approach. *American Sociological Review*, 44(August), 588-608. Hämtad från:

http://www.personal.psu.edu/users/e/x/exs44/597b-Comm%26Crime/Cohen_FelsonRoutine-Activities.pdf

Danermark, B. (2004). *Samverkan - en fråga om makt*. Örebro: LäroMedia

Danermark, B. (2005). *Samverkan - himmel eller helvete?* Malmö: Gleerups

Danermark, B. (2011). Metateoretiska perspektiv på utvärdering. I B. Blom, S. Morén och L. Nygren (red) *Utvärdering i socialt arbete . Utgångspunkter, modeller och användning* (s. 55-70) Stockholm: Natur & Kultur

Gundhus, H.I. (2016). Förebyggande polisarbete - mellan kriminalitetskontroll och trygghet. I A. Larsson, P., Granér, R. & Gundhus, H.I. (red.), *Polisvetenskap: en introduktion*. (1. uppl. s. 189-219) Lund: Studentlitteratur

Holmberg, L. (2016). Vad gör polisen? I A. Larsson, P., Granér, R. & Gundhus, H.I. (red.), *Polisvetenskap: en introduktion*. (1. uppl. s. 161-187) Lund: Studentlitteratur

Justitiedepartementet (1996). *Allas vårt ansvar - ett nationellt brottsförebyggande program*.

Hämtad från:

<https://www.regeringen.se/49bb67/contentassets/885c8eba363e4b33bbd2ef22d2a5be80/allas-vart-ansvar---ett-nationellt-brottsforebyggande-program>

Kvale, S., & Brinkmann, S. (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. (3. [rev.] uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Lab, S., P. (2016) *Crime prevention: approaches, practices, and evaluations*. (9th ed.) New York: Routledge

Länsstyrelsen. (u.å). *Brottsförebyggande arbete*. Hämtad från:

<https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/stat-och-kommun/social-hallbarhet/brottsforebyggande-arbete.html>

Rikspolisstyrelsen (2008). *Samverkan Polis och kommun – för en lokalt förankrad polis i hela landet* (PoA – 480-5788/06). Stockholm: Rikspolisstyrelsen.

Regeringskansliet. (2013). *En ny organisation för polisen* (Prop. 2013/14:110). Hämtad från: <https://www.regeringen.se/49bb7c/contentassets/5ae6aaa9459e442a96e6dd3f7dce7252/en-ny-organisation-for-polisen-prop.-201314110-del-2-av-2>

Regeringen (2017). *Tillsammans mot brott -ett nationellt brottsförebyggande program*.

Hämtad från:

<https://www.regeringen.se/49550c/contentassets/d0b212f61d0d49828e5e257f47e892ad/tillsammans-mot-brott---ett-nationellt-brottsforebyggande-program-skr.-201617126>

Polismyndigheten (2015). *Uppdragsbeskrivning- kommunpolis*. Hämtad från: <https://kfsk.se/samhallsbyggnad/wp.../sites/.../Uppdragsbeskrivning-kommunpolis.pdf>

Polismyndigheten. (2018). *Faktablad*. Hämtad från https://polisen.se/siteassets/dokument/om-polisen/faktablad_polisen_180215.pdf

Polismyndigheten. (2019). *Styrning av polisen*. Hämtad från: <https://polisen.se/om-polisen/uppdrag-och-mal/styrning-av-polisen/>

Polismyndighetet (u.å) *Kunskapsbaserat arbete med medborgarlöften i samverkan - metodstöd*. Hämtad från: https://polisen.se/contentassets/089bff8a78864db2906ccdf37d83ae6/metodstod_medborgarloften.pdf

Reisig, M., D. (2010). Community and Problem-Oriented Policing. *The University of Chicago Press*, vol.39(1), 1-53

Sandberg, B. och Faugert, S. (2017) *Perspektiv på utvärdering*. Studentlitteratur: Lund

Schreier, M. (2012). *Qualitative content analysis in practice*. Los Angeles, [Calif.]: SAGE.

Strandell, P. (2018). *Skrivbordsstudie av samverkansöverenskommelser och medborgarlöften i Skåne*. Hämtad från länsstyrelsen Skåne: <https://www.lansstyrelsen.se/download/18.7ab1493f1677d97be138479/1544792032006/Skrivbordsstudie%20av%20medborgarlo%CC%88ften%20och%20samverkanso%CC%88verenskommelser%20i%20Ska%CC%8Ane%20-%20Rapport%202018-12-07.pdf>

Sveriges Kommuner och Landsting (2019a). *Fakta om kommuner och regioner*. Hämtad från: <https://skl.se/tjanster/kommunerlandsting/faktakommunerochlandsting.432.html>

Sveriges Kommuner och Landsting (2019b). *Så styrs en kommun*. Hämtad från: <https://skl.se/demokratiledningstyrning/politiskstyrningfortroendevalda/kommunaltsjalvstyresastyrskommunenochlandstinget/sastyrskommunen.735.html>

Thomsson, H. (2010). *Reflexiva intervjuer*. (2., [rev. och uppdaterade] uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Vetenskapsrådet. (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet.

Weiss, C. H. (1998). *Evaluation: methods for studying programs and policies*. (2., [rev.] ed.) Upper Saddle River, N.J.: Prentice Hall.

8. Bilagor

Bilaga 1

Intervjuguide

Introduktion		
<p>Hej!</p> <p>Den här intervjun kommer handla om det lokala brottsförebyggande arbetet, Resultaten från intervjun kommer användas i vårt examensarbete, alla svar är såklart anonyma.</p> <p>Är det ok att vi spelar in samtalet?</p>		
Intervju		
Huvudfrågor	Fördjupande frågor	Förtydligande frågor
<p>Om du tänker på det samverkansarbetet som skett det senaste året i din kommun/ ditt polisområde, kan du berätta lite om hur det har fungerat?</p> <p>Kan du berätta lite om hur ni valt att organisera samverkansarbetet?</p> <p>(Känner du till) hur ni kommer fram till de brotten ni valt att fokusera på i ert samverkansarbete?</p>	<p>Finns det något som funkar extra bra?</p> <p>Finns det något som fungerar mindre bra?</p> <p>I ert samarbete är det någon part som är mer styrande/dragande?</p> <p>Finns styr- & projektgrupp?</p> <p>Arbetsgrupper?</p> <p>Hur fattas beslut kring det operativa arbetet?</p> <p>Finns det några skillnader mellan organisationerna (kommun och polis) som gör samverkan svårt?</p> <p>Vilka informationskällor användes?</p> <p>Lägesbild?</p> <p>Medborgardialog?</p> <p>Medarbetardialog?</p> <p>Kan valet av informationskällor begränsat kunskapen om problemet?</p> <p>Får ni stöd från andra delar av organisation? Analys? Underlag?</p>	<p>Kan du förklara lite mera?</p> <p>Kan du utveckla det där lite?</p> <p>Hur menar du, kan du ge exempel?</p> <p>Kan du berätta lite mera?</p>

<p>(Vet du) hur ni valde de förebyggande insatserna/åtgärderna som ni vill jobba med?</p> <p>Hur upplever du att arbetet med medborgarlöften och samverkansöverenskommelser prioriteras inom din organisation?</p> <p>Har du några tankar kring hur samverkansarbetet skulle kunna utvecklas?</p>	<p>Orsaksanalys? (görs någon analys som kan ligga till grund för val av åtgärd)</p> <p>På vilket sätt förväntas åtgärden påverka problemet?</p> <p>Använder ni 'brottstriangeln' i arbetet med val av åtgärd/åtgärd?</p> <p>Formulerade ni mål för åtgärderna? På vilket sätt?</p> <p>Hur upplever du att arbetet prioriteras av dina chefer?</p> <p>Hur blir arbetet bemött av dina kollegor?</p> <p>Hur upplever du det?</p> <p>Får du den tid du behöver till detta arbetet?</p> <p>Upplever du att resurserna som behövs för arbetet finns att tillgå?</p> <p>Tycker du att de personerna som ingår i samverkansarbetet har fått de mandat som behövs?</p> <p>Upplever du att det finns tydliga ramar/ instruktioner för hur arbetet ska gå till?</p>	
<p>Avslutande reflektioner</p>		
<p>Finns det något mer du vill berätta? eller Har du några frågor till oss?</p>		
<p>Avslutning</p>		

Då får vi tacka så mycket för att du tagit dig tid att svara, det är väldigt värdefullt för oss.

Bilaga 2

Informationsblad inför intervjuer

Dessa intervjuer är en del av ett examensarbete i utredningskriminologi. Arbetet syftar till att utvärdera samverkansarbetet gällande samverkansöverenskommelser och medborgarlöften mellan kommun och polis i Stockholms län. Vi vill intervjua dig i egenskap av kommunpolis/samordnare för de brottsförebyggande frågorna inom kommunen. Studien följer vetenskapsrådets forskningsetiska principer och deltagarna försäkras konfidentialitet. Namn, personuppgifter och arbetsplats kommer inte framgå i studien. Deltagandet är frivillig och du kan när som helst under studiens gång välja att avbryta ditt deltagande. Vi kommer med din tillåtelse spela in intervjuerna och ljudfilerna kommer i så fall endast användas för bearbetning av materialet och raderas efter studien.

Vid frågor är du välkommen att kontakta:

Erika: _____

Cassandra: _____

Tack för ditt deltagande!

Bilaga 3

Resultat från den kvantitativa innehållsanalysen

Den första kolumnen visar de problem som kommun och polis skrivit i dokumenten att de ska samverka kring, därefter visas hur många av de 15 kommuner som skrivit att de ska fokusera på dessa. Därefter presenteras de identifierade brottsförebyggande åtgärderna som framkommer i dokumenten och hur arbetet organiserats utifrån handboken. För båda dessa kategorier kan också utläsas hur många kommuner som nämnt dessa i sina dokument (Brå, polisen & SKL, 2016).

Problem	Antal kommuner		Brottsförebyggande åtgärder	Antal kommuner		Arbetsmetod	Antal kommuner
Organiserad brottslighet	9		Polisiär närvaro	10		Lägesbild	14
Ungdomsbrott	8		Grannsamverkan	10		Orsaksanalys	0
Narkotika/ Öppen drogscen	6		Trygghetsskapande av polis och frivilligorganisationer	9		Åtgärdsplan	11
Våld i offentlig miljö	5		Situationella åtgärder	9		Uppföljning	12
Trafikbrott	4		Förebyggande ANDT	7		Utvärdering	1
Inbrott	4		Trafikkontroller	7		Mål	1
Skadegörelse	4		Samarbete näringsliv	6		Möten	4
Tillgreppsbrott	4		Hot spots	6		Medarbetardialog	8
Våld i nära relation	3		Tillsyn	6		Medborgardialog	11
Våldsbejakande extremism	3		Samarbete fastighetsägare	6		Trygghetsundersökning	3
Sexualbrott	3		Informationskampanjer	5		Ansvarsfördelning	9
Otillåten bosättning/sovplats	3		Föräldrautbildning	4		Kommunikationsplan	6
Fordonsbränder	3		Medling	4			
Hot/ otillåten påverkan	2		Kameraövervakning	3			
Ekonomisk brottslighet	1		Stödcentrum brottsutsatta	3			
			Trygghetsvandring/ trygghetsbesiktning	3			
			Soc patrullering/fältarbete	3			
			Fritidsgårdar	3			
			Soc insatsgrupp	2			
			Span	2			
			Väktare	1			
			Våldsprevention	1			

			Information till nyanlända	1			
			Orossamtal/ brev	1			
			Utbildning alkoholservering	1			
			Samarbete försäkringsbolag	1			
			Reparation av skadegörelse	1			
			Avhopparverksamhet	1			
			Krishantering	1			